Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 52	Łódź, Sroda, 1 marca 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, מיטוואך, ג׳ אדר תרצ״ג	№ 52

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

ערב רעוואלוציע אין דייטשלאנד

בעפעהל צו ארעסטירען אלע קאמוניסטישע דעפוטאטען

פערמאכט די סאציאליסטישע און קאמוניסטישע פרעסע

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

די גאנצע נאכט נאך דער שרפה אין דייטשען רייכסטאג איז די רעגירונגס־מאכט געווען אויף די פיס.

אין די פאליטישע קרייזען האט מען זיך גערע־כענט מיט דער מעגליכקייט פון ערקלערען אויס־נאהמס־צושטאנד, דאס זאל געשעהען צוליב דעם אויסגאנג פון דער אויספארשונג, וועלכע האט גע־זאלט אויפווייזען אז די קאמוניסטען פלאנעווען א גאנצע רייהע ווייטערדיגע טעראר־אקטען.

פאר דעם פלאמענדען רייכסטאג זענען געקו־מען היטלער, פאפען, געהרינג און דעם עקס־קיידערס זוהן, אויגוסט ווילהעלם.

די אנפיהרונג פון דער היטלערישער פארטיי האט מאביליזירט איהרע שטורם־אפטיילונגען צו־ליב דעם וואס דער ארעסטירטער האלענד. קאמוניסט וואן דע לעבע האט בעוואלט ערקלערען, אז ער איז געשטאנען אין פערבינדונג מיט די סאציאל־דעמא־קראטען, האט די מאכט אנגעהויבען אן אקציע נישט נאר געגען די קאמוניסטען, נאר אויך געגען דער סאציאל־דעמאקראטישער פארטיי.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט דער שרפה אין רייכס־טאג האט זיך בעוויזען אן אפיציעלער קאמוניקאט וועלכער שטעלט אפ אלע סאציאליסטישע און קאמו־ניסטישע צייטונגען אין גאנץ פרייסען. ווייטער איז ארויסגעגעבען געווארען א בעפעהל, צייטווייליג צו ארעסטירען די גאנצע קאמוניסטישע פראקציע פון רייכסטאג.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

לויט דעם אפיציעלען קאמוניקאט איז דער גאנצער מיטעלסטער טייל פון רייכסטאג איינגאנצען פערניכטעט געווארען, דער זיצונגס־זאל, אלע טרי־בונעס און די קולואר'ען זענען פערניכטעט געווארען די שאדענס בעטרעפען עטליכע מיליאן מארק, דער א פיציעלער קאמוניקאט זאגט ווייטער, אז בעת דער רעוויזיע אין ליבקנעכט־הויז האט מען געפונען גענויע אינסטרוקציעס אויף א פלאנמעסיגען אדורכפיהרען א טעראר־אקציע, לויט די דאזיגע אינסטרוקציעס האבען געזאלט פערברענט ווערען די רעגירונגס־בנינים, שלאסען און אנדערע בנינים די שרפה אין רייכסטאג האט געזאלט זיין א לאזונג צו בלוטיגע אונרוהען און צו א בירגער־קריג. די טעראר־אקציע האט זיך געזאלט אנהויבען אין גאנ־צען לאנד.

דריי א זייגער ביינאכט האט די פאליציי בע־זעצט דעם בנין פון דער רעדאקציע פון דער סא־ציאליסטישער צייטונג „פארווערטס" און האט קאנ־פיסקירט אלע דרוק־זאכען, האלב זיבען האט די פא־ליציי פערלאזען דעם בנין פון „פארווערטס", דער גאנצער וואהל־מאטעריאל איז קאנפיסקירט געווא־רען, אזעלכע רעוויזיעס זענען אויך געמאכט געווא־רען אין די לאקאלען פון דער סאציאליסטישער פאר־טיי. די סאציאליסטישע צייטונגען זענען אפגע־שטעלט געווארען אויף צוויי וואכען, די קאמוניס־טישע אויף 4 וואכען.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

אין האנאווער זענען ארומגעפיהרט געווא־רען רעוויזיעס און ביז מיטאג זענען ארעסטירט געווארען 170 קאמוניסטען.

וויען, 28. (ספ. טעל.)

די סאציאליסטישע „ארבייטער צייטונג" האלט אז ס'איז נישט וואהרשיינליך אז קאמוניסטען זאלען האבען אונטער־געצונדען דעם רייכסטאג. די אונטער־צינדונג איז געלעגען אין אינטערעס פון די היטלע־ריסטען, וועלכע גרייטען צו נייע טעראר־אקטען געגען ווייערע פאליטישע געגנער. די „ארבייטער־צייטונג" האלט ווייטער, אז די שטורם־אפטיילונגען פון די היטלעריסטען גרייטען זיך צו צו א מאסען־צוג אויף בערלין. אין טאג פון די וואהלען, אויב באלד נאך די וואלען אין דייטשלאנד פארקומען פאליטי־שע איבערראשונגען. די היטלעריסטען ווילען מיט געוואלד בעזייטיגען הינדענבורגן.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

היינט האלב 5 א זייגער פארמיטאג האבען 4 בעוואפענטע מענער מיט רעוואלווערן אין די הענד זיך אריינגעריסען אין דער וואוינונג פון קאצ. דעמ. רייכסטאג־ און לאנדטאג־דעפוטאט היילמאן (א ייד) און געפאדערט מ'זאל עפענען די טירען, שרייענדיג אז דא איז די קרימינאל־פאליציי, ווען מען האט נישט געעפענט, האבען זיי אויסגעהאקט די טירען און זיך אריינגעריסען. זיי האבען פערלאנגט פון פ פרוי היילמאן אז זי זאל זאגען וואו איהר מאן גע־פינט זיך. די פרוי האט נישט געוואלט זאגען. די פערשוינען האבען פערניכטעט דאס מעבעל. פרוי היילמאן האט אלארמירט פאליציי, וועלכע האט אר־רעסטירט אלע פיר מאן, אויף דער פראגע פון דער פאליציי האבען זיי געענטפערט אז זיי האבען בע־קומען א בעפעהל פון דער היטלעריסטישער פארטיי צו ארעסטירען דעם דעפוטאט היילמאן.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

דער מיניסטעריאל־דירעקטאר דר. פונק דער לייטער פון פרעסע־אמט פון דער איצטיגער דייט־שער רעגירונג, האט אנגענומען די בערלינער קארעספאנדענטען פון די ענגלישע צייטונגען, בעתן געשפרעך מיט די זשורנאליסטען האט פונק ער קלערט:

— די יודען וועט גארנישט געשעהן, און זיי קאנען רוהיג ווייטער אין דייטשלאנד לעבען און ארבייטען. בלויז פון דער פאליטיק וועלען מיר געהן זיי האלטען פון דער ווייטען.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

עס געהען ארום קלאנגען אז היינט פארטאג האט מען געפינען א באמבע אין דער וואוינונג פון היטלערן. די באמבע האט ענטהאלטען אזוי פיל אויפרייס־מאטעריאל אז ווען זי רייסט אויף וואלט צעשפרינגען געווארען דאס גאנצע הויז, די באמבע האט מען ענטדעקט בעצייטענס. נעבען דער באמבע האט מען געפינען א מעלדונג געשריבען אויף מאשין, אז מען וועט פיהרען געגען איהם דעם קאמף אהן רחמנות.

בערלין, 28. (ספ. טעל.)

די אקציע פון דער פאליציי בעהמט ארום ווייטערע קרייזען. די מאכט האט ארויסגעגעבען א בעפעהל צו ארעסטירען די מיטגלידער פון צענ־טראל־קאמיטעט פון דער קאמוניסטישער פארטיי. היינט זענען ארעסטירט געווארען די אנפיהרער פון דער קאמוניסטישער פראקציע טארגלער און קאס פאר און דער רעדאקטאר פון „וועלט־ביהנע" — אשעצקי.

דער בערלינער פאליציי־פרעזידענט האט א־רויסגעגעבען א בעפעהל אז אלע לאקאלען זאלען געשלאסען ווערען 12 א זייגער ביינאכט.

אין אוועבד איז פערעפענטליכט געווארען הינ דענבורגס דעקרעט צו שיצען דאס פאלק געגען קא־מוניסטישען טעראר, דער דעקרעט שאפט אפ די בעשטימונגען פון דער קאנסטיטוציע אין די ענינים פון: פערזענליכער פרייהייט, פרייהייט פון ווארט, פרעסע, פערזאמלונגען, געהיימניש פון בריף, טע־לעפאן־געשפרעכען, מיט'ן טויט וועלען בעשטראפט ווערען: מלוכה־פעראט, אונטערצינדונגען, אטענ־טאטען, בעוועגען צו אונרוהען, ארער שטערען די רוה מיט געווער אין האנד.

דער ווייצע־מיניסטער ד"ר פונק האט ערקלערט די אויסלענדישע קארעספאנדענטען אז די צייטען פון פארלאמענטארישען דעמאקראטיזם זענען שוין אוועק, די רעגירונג וועט קעמפען כדי צו בעזיי־טיגען דעם באלשעוויזם.

פאריז, 28. (ספ. טעל.)

די הויפט־פערוואלטונג פון דער „ליגע צו שי־צען די רעכט פון מענש" האט ארויסגעגעבען אן אויפרוף צו דער דעמאקראטיע פון דער גאנצער וועלט, בעטאנענדיג אז פון טאג צו טאג ווערט די לאגע אין דייטשלאנד אלץ ערגער אין דעם אויפ־רוף ווערט געזאגט וואס ס'קען זיין נאך דעם 5־טען מערץ, ווען היטלער, נישט קוקענדיג אויפ'ן אויס־גאנג פון די וואהלען, וועט יודער וועלען דערהאל־טען די מאכט אין דער האנד, דאן וועט קומען א צייט פון רעפרעסיעס פאר די סאציאליסטען, דע־מאקראטען, פאציפיסטען און יודען, די ליגע ווענדט זיך צו דער דעמאקראטיע פון דער גאנצער וועלט, אז זיי זאלען ענטשפרעכענד ווירקען אויף זייערע רעגירונגען אז זיי זאלען קומען צו הילף דער דייטשער דעמאקראטיע.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

פילהארמאניע - זאל, נארוטאוויטש־גאס 20

מארגן, דאנערשטאג, ד. 2 מערץ, 8.30 אוו. קומט פאר

א גרויסער מאסען־מיטינג

אויף ד. ט.:

366

„די איצטיגע קהלה־ווירטשאפט אונטער דער אגודה'שער ממשלה"

עס נעהמען אנטייל: פרנס ד"ר יצחק שיפער, ראטמאן מ. עלענבערג (ווארשא), דעפ. ד"ר ראזענבלאט, לאווניק א. יאעל און די פרוסים: מ. ח. רומקאווסקי, משה לימאז, ס. לעווענטאל, וו. האלבערשטאט א. א.

בילעטען פון 30 גראשן צו בעקומען אין ביורא פון דער ציוניסט. ארגאניזאציע (שרודמיעסקא 29), פירמע נגרין (יאוואצ. 15), ש. פיינ ר (זגערסקא 26), א. לעדערמאן (נאפיורקאווסקי 5), א. הארעס (גדובנא 67)

8־ווג, מוזיק־ליבהאבער!

דער בעקאנטער מוזיקער ר. טויבע נעהמט אן לעקציעס אויף פידעל, קלא־וויר און מאנדאלין מיט א געקירצטער מעטאדע. פארשריט געזיכערט.

מיט אכטונג

ר. טויבע, אל. I מאי 18.

1041

געדענקט דעם אדרעס.

טייערער צאהל איך פאר בריליאנטען, גאלד, זילבער, פערל, גאל־דענע ציין, און לאמבארדאווע קוויטעס.

M. H. LISSAK, 5 Piotrkowska 5

50%

פאר גאלד, בריליאנטען און לאמבארד־קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא, פעטריקאווער 7

אויגען־קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פעטריקאווער 90, טעל. 72-221

נעהמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועק אפע־ראציע א.ז.וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

Dr. S. Szifris

אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען האט זיך איבערגעצויגען

אויף נאוואמיעסקא 15 טעל. 42-130

ווייכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג!

דער אמבולאטאריום

ביים פעראיין „לינת המשמורים"

זשעלאזנא 26, טעל. 55-242

אפען טעגליך פון 10 ביז 5 נאכמיטאג אין דרינגענדע פאלען ביז 8 א זייגער אוונט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים־ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים.

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאהלונג.

די פערוואלטונג.

885

14 בילליגע טעג!

זעלטענע איינקויפס־געלעגענהייט!

נור 14 ביליגע רעקלאמע־טעג!

יובילעאום פון פירמע „TRWAŁOBUW"

צוליב'ן יובילעאום פון דעם רענאמירטען שיך־געשעפט

„TRWAŁOBUW"

28 נאוואמיעסקא 28

ארדענט איין די אויביגע פירמע סטעציעלע 14 ביליגע רעקלאמע־טעג און עמפפעהלט דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע מאדערנסטע

הערען־ דאמען־ קינדער־ שיך

פון די בעסטע קוואלי־טעטען לעדער. פיינע אויסארבייטונג — צו די ביליגסטע פרייזען.

ווער עס קויפט ביי אונז איינמאל, בלייבט אויף שטענדיג אונזער קונדע.

מיט אכטונג

„TRWAŁOBUW" נאוואמיעסקא 28.

אלע קויפען אין „TRWAŁOBUW"

קומט און איי־בערצייגט אייך!

14 ביליגע טעג!

נייער באנק=קראך אין אמעריקא
גרויסער רושם אין אייראפא

ל א נ ד א ן, 28 (ספ. טעל.)

די לאנדאנער פינאנץ-וועלט ווארט אפ מיט דער גרעסטער בעאונרוהיגונג ווייטערדיגע ידיעות פון ניו-יארק וועגן דער סיטואציע פון די דארטיגע בענק. לויט די דעפעשען, וואס זענען אנגעקומען פון ניו-יארק און וואשינגטאן, האבען די גובערנאטארען פון ווייטערדיגע 10 שטאטען ערקלערט טיילוויזע אדער גאנצע מאראטאריומס פון אויסצאהלען די באנק-דעפאזיטען. די צאהל שטאטען, אין וועלכע ס'איז איינגעפיהרט געווארען דער מאראטאריום, דערגרייכט ביז 20. גלייכצייטיג האט די פעדעראל-רעגירונג געשאפען א קאנטראל איבער 6000 בענק פון דער „נאציאנאל" גרופע, וועלכע האבען געהאט דאס רעכט צו עמיטירען באנקנאטען.

די צוואנגס-מיטלען, וואס ווערען אנגעווענדעט דורך דער אמעריקאנער מאכט, זענען ממש א נויטווענדיגקייט צוליב דעם אומצוטרוי פון דער בעזעלשאפט צו די בענק. ס'איז ענטשטאנען א פאנישע שרעק צווישען די אמעריקאנישע אפשפארער, וועלכע ציהען אפ כסדר זייערע דעפאזיטען און דאס דראהט מיט א פולשטענדיגען באנקראט פון די בענק.

צוליב דער געשאפענער סיטואציע האלט דער דאלאר אין איין פאלען. די „ענגלישע באנק" האלט אונטער דעם קורס פון דאלאר, כאטש די לאנדאנער פינאנסיסטען צווייפלען שטארק אין צוועקמעסיגקייט פון דער דאזיגער אקציע; דאגעגען האלטען זיי, אז ס'וואלט געווען פיל גלייכער, אז דער קורס פון דאלאר זאל זיך אויסגלייכען מיט דעם קורס פון פונט שטערלינג (אין בעצוג צו דער גאלד-דעקונג).

נ י ו - י א ר ק, 28 פעברואר (ספעציעל)

דער קריזיס פון די בענק פערשפרייט זיך אלץ מעהר אין די מיטעל-שטאטען פון צפון-אמעריקא און נעהמט אן א קאטאסטראפאלען כאראקטער.

נעגען איצטיגען אמעריקאנער באטשאפטער אין לאנדאן, מעלאן, איז ארייגעטראגען געווארען אן אנקלאגע פאר ארענגען שאדען דער מלוכה אויף 400 מיליאן דאלאר, בעת ער איז געווען פינאנץ-מיניסטער.

אין טשיקאגא האט די פראקוראטור אריינגעטראגען אן אנקלאגע וועגען פעלשען בילאנסען געגען עלעקטרא-מאגנאט אינזול (א יוד) און זיינע 16 דירעקטארען.

ס'האבען בעקומען דעמיסיע דער פארזיצער פון ריזיגען „נאשיינאל סיטי באנק", מיטשעל.

שרעקליכער זעלבסטמארד פון א יודישען סוחר אין ווארשא

ו א ר ש א, 28 (טעלעפאניש)

אויף שוו. יערסקא 32 איז ארום 10 א זייגער פריה געשעהען א שוידערליכער זעלבסטמארד פון א רואינירטען יודישען סוחר. עס האט זיך דארט ארונטערגעווארפען פון 4-טען שטאק דער 45-יעהריגער סוחר יעקב גוטגאלד (נאוויניארסקא 6) און איז געבליבען טויט אויפ'ן ארט. דער זעלבסטמארד פון בעקאנטען יודישען סוחר האט געמאכט א שטארקען איינדרוק, ער האט איבערגעלאזט א פרוי מיט קינדער.

אראבער וואס וועלען פערקויפען ערד צו יודען וועלען אריינגעלעגט ווערען אין חרם
און נישט קומען צו קבורה אויף די מוסולמענישע בית-עלמינס
התראה פון דער אראבישער עקזעקוטיווע

י ר ו ש ל י ם, 28 (י.ט.א. טעלעגראפיש)

קאמענטירענדיג דעם בעשלוס פון דער אראבישער קאנפערענץ „וועגען באיקאט אויף ענגלישע סחורות", פערעפענטליכט די אראבישע פרעסע גרויסע ארטיקלען, אין וועלכע די אראבער ווערען אויפגעפאדערט, נישט צו צאהלען קיין שטייערען דער רעגירונג, און נישט צו קויפען קיין ענגלישע סחורות. די אראבישע פרעסע ווארענט אויף די רעגירונג, אז איהר שטעלונג קען דערפיהרען צו אנטי-יודישע עקסצעסען.

די אראבישע עקזעקוטיווע האט פערעפענטליכט א התראה, אז אלע אראבער וואס וועלען פערקויפען ערד צו יודען, וועלען אריינגעלעגט ווערען אין חרם, און זייערע משפחות וועלען נישט קומען צו קבורה אויף די מוסולמענישע בית-עלמינס.

לעמבערגער ענדעקישע סטודענטען
רופען צו א ווייטערדיגען שטרייק אין די הויך-שולען

ל ע מ ב ע ר ג, 28 (ספ. טעל.)

ווי בעקאנט, זאלען די למודים אויף די לעמבערגער הויך-שולען געווען איבערגעריסען און זיי זאלען בעניים ווערען היינטיגען דאנערשטאג דעם 2-טען מערץ. אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט די אזיגערופענע „לעמבערגער אקאדעמישע קאנפערענץ" ארויסגעגעבען א פלוג-בלעטעל, אין וועלכע די סטודענטען ווערען גערופען פארטצוזעצען דעם שטרייק.

היינט זאל אפגעהאלטען ווערען א מיטינג פון סטודענטען אויף וועלכע ס'וועט געוועהלט ווערען א ספעציעלע מיליץ נישט צוצולאזען די שילער צו די לימודים.

אויסגעהאקט די שויבען אין די קהלה=שולען אין טשערנאוויץ

ט ש ע ר נ א ו י ץ (יט"א) אומבעקאנטע כוליגאנעס האבען ביינאכט אויסגעהאקט די שויבען אין די לאקאלען פון דער יודישער קהלה אין דער היינע-גאס, וואו עס געפינען זיך די יודישע שולען. די פאליציי האט פעראררדענט אן אויספארשונג.

היטלער מיט מוסאליני
וועלען זיך בקרוב בעגעגענען

פ א ר י ז, 28 (ספ. טעל.)

אין די פאליטישע קרייזען האט ארויסגערופען א שטארקען אינטערעס די צונרייטונגען צו א בעגעגעניש צווישען היטלער'ן און מוסאליני'ן.

היטלער זאל ארויספאהרען קיין רוים צווישען דעם 20. און 25. מערץ און וועט אפהאלטען מיט מוסאליני'ן עטליכע וויכטיגע קאנפערענצען.

פערוועהרען צו פיהרען געוועהר קיין יאפאן
בעראטונגען פון א ריה מלוכות

פ א ר י ז, 28 (ספ. טעל)

אין אויסערן-מיניסטעריום האבען זיך אנגעפויבען בעראטונגען מיט די פארשטעהער פון א רייה לענדער וועגען אנ'עווענטועלען פערבאט צו הערקויפען געוועהר קיין יאפאן.

—=):ס:(=—

ראדיא=פראגראם
מיטוואך דעם 1 מערץ 1933

11,40 פרעסע - איבערזיכט. 11,50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 11,58 צייט סיגנאל. 1205 טאג-פראגראם. 12,10 גראמאפאן. 1,20 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 3,10 עקספארט-קאמוניקאט. 3,15 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3,30 סאליסטען-קאנצערט. 3,35 פראגראם פאר קינדער. 4,00 גראמאפאן. 4,20 פאר מאטוזשיסטען. רעפעראט. 5,00 לידער - קאנצערט. 5,30 גראמאפאן, פארלעזונג. 6 רעפעראט. 7.00 פערשידענעס. 7,20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. 7,30 ליטעראַרישע פערטעל - שעה 7 45 ראדיא-פרעסע. 8,00 קאנצערט. 9,45 ספארט. 10.00 קאנצערט. 10.40 פעליעטאן. 10,55 קאמוניקאטען. 11,00 טאנץ מוזיק.

• • •

אויסלאנד

5,25 – מאסקווא – אפערע „קארמען" 7.05 ריגע — אפערעטע. 7,45 וויען – סימפאנישער קאנצערט. 8 — לייפציג — אפערעטע „טשארדאש פירשטין. 9 – שטאקהאלם – קאנצערט. 9 – בערלין – סימפאנישער קאנצערט. 10 – פאריז – סימפאנישער קאנצערט.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32

נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

א דיפלאמאטישער פרישטיק מיט'ן אנטייל פון מיניסטער בעק

ו א ר ש א, 28. (יט"א). דער קלוב פון די אויסלענדישע קארעספאנדענטען אין ווארשא האט געמאכט געגעבען אין א דער רעסטאראן-קופיעצקא א פריהשטיק לכבוד דעם מיניסטער בעק. צום פריהשטיק זענען געקומען אויסערן-מיניסטער בעק, נאך איניגע מיטגלידער פון דער רעגירונג, פארשטעהער פון סיים, דער סענאט-מארשאלעק ראטשינסקי, דער דיפלאמאטישער קארפוס מיט'ן אמעריקאנער אמבאסאדאר און פויפסטליכען נונציוס בראש, ווי אויך פארשטעהער פון פוילישען זשורנאליסטען-סינדיקאט. פון די יודישע פעריעטער פון דער אויסלענדישער פרעסע זענען אנוועזענד געווען די ה"ה י. זינגער פון ניו - יארקער „פארווערטס" און מ. מאזעס פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור.

מיניסטער בעק האט ביי דער געלעגענהייט געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט צוו. אנד. ערקלערט:

א כאראקטעריסטישער שטריך פון אונזער פעריאד איז בלי-ספק א בעדייטענדע גערעגענזייטיגע אפהענגיגקייט פון די ערשיינונגען אין זייער אפטע אלגעמיינהייט. אויב אויף דעם וועג ענטשטעהען שוועריגקייטען איז דאך פערשטענדליך אז די הילפס מיטלען וועלען געזוכט אויפ'ן געביט פון וואס ברייטערע אינטערנאציאנאלער צוזאמענ-ארבייט. אויב אבער אנ'אינטערנאציאנאלע ערפאלגרייכע אקציע שטיצט זיך אויף דער קאארדינירונג פון די בעווגענדע אינדיווידועלע אינטערעסען פון פערשידענע לענדער, קאן זי נאטירליך נישט פערשטענדיגען צו א צוקאמפליצירטער רעגולירונג פון א גרויסער צאהל פרטים און צו ברענגען אין בעוועגונג גלייכצייטיג צו פיל געביטען, מען קאן נישט רעכענען אויף א שנעלער פערווירקליכונג פון צו ברייטע פראגראמען, וועלכע שטיצען זיך אפילו אויף זעהר ערנסטע טעאָרעטישע מעזען, פון דעם דריגגט ארויס קלאר די נויטווענדיגקייט פון גרויסער מעסיגקייט ביים אנצייכענען די רעאליזירבארע ראהמען. ליגוויסטען שטעלען פעסט אז אין אלע שפראכען פון דער וועלט ענדערען זיך אמשנעלסטען די סופערלאטיווען, וועלכע ווערען שנעל אויסגענוצט און מוזען פערטרעטען ווערען דורך נייע, שטארקערע.

מיר שטעהען שוין פאר'ן ענטשיידענדען ארביטס-פעריאד פון דער ענטוואפענונגס-קאנפערענץ מיר ווארטען אין די נאהנטסטע חדשים אויף דער אלוועלטליכער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ, עס וועלען זיכער זיין נאך מעהר אזעלכע פערזאמלונגען. איך מיין אז דאס פראבלעם, וועלכעס איך האב בעריהרט שטעהט פאר די דאזיגע קאנפערענצען. עס וועט זיכער נישט זיין לייכט צו געפינען די לעזונג. אפשר וועט איהר מיינע הערען אלס אינטערפרעטאטארען פון פאליטישען לעבען, מענשען וועלכע ארבייטען שנעלער ווי די ביוראס און אמטען, לייכטער בעווייזען אז דער רעאלער פארשריט אפילו אין נישט קיין גרויסע זאכען שטעלט מיט זיך פאר א ווירקליך ענטשיידענדען ווערט."

Dr. Wajnberg

ספעצ. פון לונגען- הארץ-און סקלעראז-קראנקה.

ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אווענד.

צוליב אבריזע געלעגענהייטליך

צו פערקויפען

אנ'אוואלנע טיש מיט שטיהל

צו זעהען זשעראמסקיעגא 67, וואוינונג 26

היינט און פאלגענדע טעג!

פרעכטיג פילם-מייסטערווערק

„ליב מיר היינט"

אין די הויפט-ראלען:

Jeanette Mac Donald

Maurice Chevalier

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג –12 א זייגער בייטאג פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער. הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונג. דער זאל איז שטארק בעהייצט.

אלע דארפען וויסען!

צום זומער=סעזאן בעקומט איהר פון די בעסטע קוואליטעטע

רעשטען

ביליגער. טאמאשאווער און אנדערע נייעסטע מאדערנסטע מוסטערן פון הערען= און דאמען=שטאפען

פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס

ג'צ'...קט ... עם אדרעס

מיט **30%** ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

פאר דאמען אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען

נור ביי

R. Szczęśliwy

5 נאוואמיעסקא 5 פראנט, II שטאק.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט טייל איך מיט דער געעהרטער קונדשאפט, אז דאס הערען=שניידער אטעליער

מ. ד. קוטשינסקי

פריהער זגערזשער 15, האט זיך איבערגעטראגען אויף

28 זאוואדזקא 28 פראנט 1=ער שטאק

כ'נעהם אן בעשטעלונגען לויט די לעצטע אויסלענדישע מארעלען רעעלע בעהאנדלונג! פינקטליכע אויספיהרונג! מעסיגע פרייזען! און כ'בעט די ג' קונדשאפט מיך אויך ווייטער צו בעזוכען.

מיט אכטונג

מ. ד. קוטשינסקי, זאוואדזקא 28.

עקספּערטיזעס פאַר אַרבייטסלאָזע

וועלען נישט קענען אויסגעפירט ווערן ביזן 1 אָקטאָבער

וו אַ ר ש אַ, 28 (ספּ. טעל.)

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון דקאַנאַמישען קאָמיטעט ביים מיניסטאָרען - ראַט. אויף דער בעראַטונג זענען באַהאַנדעלט געוואָרען פראַגען וועגען בעשעפטיגען אַרבייטסלאָזע און פערברייטערן די עפענטליכע אַרבייטען. דערביי האָט דער קאָמיטעט אויפמערקזאַם געמאַכט די מאַס-געבענדע פאַקטאָרען, אַז די אַרבייטען זאָלען געפירט ווערן שפּאָרזאַם און אין דער ערשטער רייהע גע-פאָדערט, אַז טראָץ דער פערברייטערונג פון דער אַקציע, זאָלען נישט פערגרעסערט ווערען די אויס-גאַבען אויף דער אַדמיניסטראַציע.

ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען צו פער-לענגערן דעם טערמין פון מאָראַטאָריום ביי עקס-מיטירען אַרבייטסלאָזע, וועלכע פערנעהמען איין צימער, אָדער אַ צימער און קיך. דער טערמין איז פערלענגערט געוואָרען ביז'ן 31 אָקטאָבער ה.י.

פאַרבערייטונגען צו דער זומער-מכּביאַדע אין טשערנאָוויץ

ט ש ע ר נ אָ וו י ק (י.ט.א.) די צוגרייטונגען צו די מכּבי-וועלט-קאַמף-שפּילען, וועלכע דאַרפען פאָרקומען אין אויגוסט 1933 אין טשערנאָוויק, האָ-בען זיך שוין אָנגעהויבען. עס זענען בעשטימט גע-וואָרען אַ רייהע טעכנישע קאָמיסיעס, וואָס פיהרען אָן מיט די נויטיגע אַרבייטען. מעהרערע לענדער, צווישען זיי א"י, ענגלאַנד, עסטרייך און טשעכאָ-סלאָוואַקיי, האָבען שוין אָנגעמאָלדען זייער בעטיי-ליגונג. לכּבוד די פעסט-שפּילען וועט פערעפענט-ליכט ווערען אַ ספּעציעלער יובל-בוך.

די קאַמפּס - שפּילען וועלען שטעהען אונטער דער פּאַטראָנאַנץ פון לאָרד מעלטשעט און פון ליידי ערליי.

גרויסע עסטרייכישע טוריסטען-רייזע קיין א"י

וו י ע ן, (י.ט.א.) די עסטרייכיש-פּאַלעסטינער ווירטשאַפטס - דינסט האָט אָרגאַניזירט אַ גע-זעלשאַפטס-רייזע פון העכער 100 יודישע טוריסטען קיין א"י, ס'רוב פערמעגליכע מענשען, וועלכע ווי-לען אויפן אָרט זיך בעקענען מיט די מעגליכ-קייטען פון ווירטשאַפטליכע אונטערנעהמונגען. די טוריסטען-גרופּע פאָהרט אָפּ פון טריעסט דעם 1-טען מערץ.

אויף פּסח ווערט אָרגאַניזירט אַ צווייטע טו-ריסטען-עקסקורסיע פון עסטרייך קיין ארץ-ישראל.

אלמנה פון יעקב שיף געשטאָרבען

נ י ו - י אָ ר ק 28. (יט"א טעלעגראַפיש)

דאָ איז געשטאָרבען די אלמנה פון יעקב שיף

„סאָוויעטאָ-ציוניסטישע מעשים"...

פיינדיכער איינדרוק פון אַנ'אינטערוויאו פון רומענישען פּרעמיער אין אַ פראַנצויזישער צייטונג

ב ו ק אַ ר ע ש ט, (יט"א). די פּאַריזער טעגלי-כע צייטונג „לע זשורנאַל" האָט פערעפענטליכט די-טעג אַנ'אינטערוויאו מיט'ן רומענישען פּרעמיער אַלעקסאַנדער וואַידאַ-וואָיעוואָד, וועלכער זאָגט זיך אַרויס וועגען די סיבּות פון די לעצטע אונרוהען, אין רומעניען און וועגען דער האַלטונג פון דער רעגירונג לגבּי די רעוואָלוציאָנער'ע בעוועגונגען. איין פּאַסוס פון דעם דאָזיגען אינטערוויאו האָט אַ רויסגערופען אַ פיינליכען איינדרוק אין די יודישע קרייזען אין רומעניען. עס ווערט אין איהם נעמ-ליך געזאָגט, אַז די רעגירונג איז ענטשלאָסען צו אונטערדריקען עקסצעסען הן פון רעכטס, הן פון לינקס און זי וועט נישט דולדען נישט קיין אַנטיסע-מיטישע סטודענטען-מאַניפעסטאַציעס און נישט די סאָוויעטאָ-ציוניסטישע מעשים פון געוויסע יודישע עלעמענטען".

מען איז גענויגט אָנצונעהמען אַז פּרעמיער וואַידאַ-וואָיעוואָד וועלכער איז אָהן ספק גוט בעהאַוואוסט אין די אינערליך-יודישע פּאָליטישע ריכטונגען, האָט גאָר אַליין נישט געבּרויכט דעם דאָזיגען אויסדרוק, וועלכער איז אַ סתירה אין זיך גופא און אַז מען האָט ד אָגיכער צו טון מיט אַ פעהלער וואָס איז אַריינגעפאַלען אין איבּערגעבּען דעם פּרעמיערס ווערטער אין דער פראַנצ. צייטונג. מחמת דעם איז מען אָבער נאָך מעהר ערשטוינט, וואָס וואַידאַ-וואָיעוואָד האָט נישט ריכטיג געשטעלט דעם דאָזיגען פּאַסוס פון זיין אינטערוויאו אין „לע זשורנאַל".

אַראַבּישע פּאַכט-עקספּערטען ווילען זיך נישט בעטייליגען

אין אַ געמיינזאַמער יודיש-אַראַבּישער דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן

י ר ו ש ל י ם, (יט"א) אויף אַ פערזאַמלונג פון אַראַבּישע פּאַכט-אַנצען - עקספּערטען וואָס איז פאָרגעקומען פאַריגע וואָך אין יפו, איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען שיקען קיין לאָנדאָן אַ געמיינזאַמע יודיש-אַראַבּישע דעלעגאַציע, וואָס זאָל דאָרט אינטערווענירען וועגען אַפּשאַפען דעם אימפּאָרט-צאָל אויף אַרפּ-פּראָדוקט, וואָס פּערפּליכ-טעט ווי בעקאַנט, אין ענגלאַנד און וואָס איז גורם גרויס שאָדען דער פּאַלעסטינער אָראַנזשען-פּראָדוק-ציע. דער אָנהענגער פון דעם פּראָיעקט צו בעטייליגען זיך אין אַ געמישטער אַראַבּיש-יודישער דעלע-גאַציע קיין לאָנדאָן האָבען אָנגעוויזען אַז פון דער אינטערווענץ פון אַזאַ דעלעגאַציע קען מען ער-וואַרטען גוטע רעזולטאַטען, וועלכע וועלען זיין פאַר די אַראַבּישע עקספּאָרטערען פון נישט קיין קלע-נערען נוצען ווי פאַר די יודישע.

ווייטער איז אָנגעוויזען געוואָרען אַז די יודישע עקס פּאָרטערען זענען גרייט צו דעקען צוויי דריטעל פון די קאָסטען וואָס די דעלעגאַציע וועט האָבען.

נישט קוקענדיג אָבער אויף די דאָזיגע אַר-גומענטען האָט גובר געווען דער צד, וואָס איז צו-ליב פּאָליטישע טעמים אַרויסגעטרעטען געגען דער בעטייליגונג אין אַ בשותּפותדיגער דעלעגאַציע, די געגנער פון פאָרשלאָג האָבען געטענהט, אַז אַראַבער טאָרען נישט צוזאַמען אַרבּייטען מיט יודען. אויב זיי זענען אַפילו מחמת דעם עלול צו האָבען מאַטער-יעלען היזק און אַז אַזאַ יודיש-אַראַבּישע צוזאַ-מענאַרבּייט ווי די פאָרגעשלאָגענע, וואָלט געבּראַכט גרויסען שאָדען דער אַראַבּישער פּאָליטישער בע-וועגונג אין ארץ-ישראל.

מיט אַ שטימען-מעהרהייט האָט די פערזאַמלונג פון די אַראַבּישע פּרוכט-עקספּאָרטערען בעשלאָסען אָפּצוּוואַרפען דעם פאָרשלאָג וועגען בעטייליגען זיך אין אַ יודיש-אַראַבּישער דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן.

שטאַרקער דוחק אין אַרבּייטס-קרעפטען אין א"י

י ר ו ש ל י ם, (יט"א) אין פיל יודישע קאָ-לאָניעס, וואו מען איז די טעג צוגעטרעטען צו די פּלאַנטאַציע-אַרבּייטען, פיהלט זיך אַנ'אומגעוועהנלי-כער און שוין זעהר לאַנג נישט נאָטירטער מאַנגעל פון אַרבּייטס-הענד. אין אַנ'אָפיציעלען קאָמוניקאַט שטעלט פעסט דאָס אַרבּייטס-ביוראָ פון דער הסתדרות-העובדים, אַז „עס קען נישט צוגעשטעלט ווערען אַפילו אַ קליינער פּראָצענט פון די הונ-דערטער אַרבּייטער. וועלכע פאָדערן זיך אין לאַנד".

דאָס צענטראַלע אַרבּייטס-פערטיילונגס-ביוראָ פון דער הסתדרות פּרובט זיך אַרויסהעלפען דורך דער אַריבּערטראַגונג פון אַרבּייטער פון די וועני-גער בעאַרבּייטע געביטען אין די ערטער. וואו מען נויטיגט זיך צומייסטען אין אַרבּייטס-הענד. דאָס ביוראָ איז אָבער שטאַרק מסופּק, אויב עס וועט קענען צושטעלען גענוג אַרבּייטס-קרעפטען, בעזונ-דערס אין מערץ, ווען די פּלאַנצונגס-אַרבּייטען וועלען זיין אין סאַמע ברען.

די הסתדרות האָט אַרויסגעגעבען אַ רייהע אינסטרוקציעס, וואָס בעצוועקען ענטגעגענצוקומען דעם קרעפטען-דוחק אין די פּרדסים. אַזוי ווערען אַריינגעצויגען ווי ווייט מעגליך אַלע נייע עולים אין דער פּרדסים-אַרבּייט. חוץ דעם האָט די הסתדרות בעאויפטראַגט איהרע אָרגאַנען צו לעגען מעהר אַכט אויף דער פרויען-אַרבּייט און אויסנוצען אַלע מעגליכקייטען אין דעם פּרט.

לובּאַוויטשער רבּי צוגעזאָגט

תּפילה צו טון פאַר'ן געזונד פון טשיקאַגער בירגערמייסטער טשערמאַק

צוויי נייע טעלעפאָן-געשפּרעכען צווישען טשערמאַק'ס טאָכטער און לובּאַוויטשער רבּי

ווי מיר האָבען שוין געהאַט מיטגעטיילט אין נעכטיגען נומער האָט די טאָכטער פון פערוואונדע-טען טשיקאַגער מער טשערמאַק שבּת איבּערגעגעבען אַנגעקלונגען צום לובּאַוויטשער רבּין אין ריגע, היות ווי דער רבּי געפינט זיך איצט אין בערלין, האָט דיין איידעם גוראַרי מיטגעטיילט אין אַמעריקע, 'עס טעלעפאָן-נומער פון דעם לובּאַוויטשער רבּין.

נעכטען אין אָוונט האָט מען פון טשיקאַגאָ אַנגעקלונגען צום לובּאַוויטשער רבּין אין בערלין. דאָס אָנקלינגען פון אַמעריקע איז פאַר איהם געקו-מען גאָר אומדערוואַרט, מחמת ערשט שפּעטער האָט ער זיך דערוואוסט, אַז וועגען אָרט און טעלע-פאָן-נומער זיינעם האָט מען מיטגעטיילט טשער-מאַקס שוועסטער בעת'ן טעלעפאָן-געשפּרעך מיט ריגע.

דורכ'ן טעלעפאָן פון טשיקאַגאָ האָט גערעדט דער בעוואוסטער יודישער געזעלשאַפטליכער טוער אַלבּערט באַרמאַן, באַרמאַן האָט מיטגעטיילט אַז ער רעדט לויט'ן אויפטראַג פון טשערמאַקס טאָכטער, וועלכע האָט אַליין נישט געוואַגט זיך צו רעדען מיט'ן רבּין, מחמת זי פערשטייט נישט קיין יודיש.

דער טעלעפאָן-שמועס פון טשיקאַגאָ מיט'ן רבּין איז געפיהרט געוואָרען אין יודיש. באַרמאַן האָט מיטגעטיילט אַז ער בעט אין נאָמען פון טשער-מאַקס טאָכטער אַז דער רבּי זאָל תּפילה טון פאַר איהר טאַטען, וועלכער קעמפט איצט מיט'ן טויט.

דער ליבּאַוויטשער רבּי אַליין איז צום טעלע-פאָן נישט צוגעגאַנגען און אין זיין נאָמען האָט דעם געשפּרעך געפיהרט איינער פון זיינע מקורבים, דער-ווייסענדיג זיך וועגען דער בקשה פון טשערמאַקס טאָכטער, האָט דער ליבּאַוויטשער בעאויפטראַגט צו ענטפערען דורכ'ן טעלעפאָן, אַז די בקשה וועט בער-

פרייטיג ווערען און אַז דער רבּי וועט אָפּשטאַטען אַ טעלעפאָנישען געשפּרעך ענטפערען מיט אַ טעלע-גראַם פון 35 ווערטער. די טעלעגראַם איז געשיקט געוואָרען אויף לשון-קודש נאָר פערשטייט זיך מיט לאַטיינישע בוכשטאַבען.

דער אינהאַלט פון דער טעלעגראַם איז בקי-צור פאָלגענדיגער:

די וואוילטעטיגקייט און די מעשים-טובים פון דעם טשיקאַגער אויבּערבּירגערמייסטער טשערמאַק זענען זיינע בעסטע מליצי יושר'ס ביים אויבּער-שטען אין די שעה'ן, ווען אַנ'ערנסטע סכּנה בע-דראָהט זיין לעבען", צום סוף דערקלערט דער ליבּאַ-וויטשער אַז ער וועט תּפילה טון פאַר'ן לעבען פון טשערמאַק.

שפּעט אין אָוונט האָט מען פון טשיקאַגאָ אַ צווייטען מאָל אָנגעקלונגען צום ליבּאַוויטשער רבּין און אין נאָמען פון טשערמאַקס טאָכטער איהם מיטגעטיילט, אַז די טעלעגראַם פון ליבּאַוויטשער איז דערהאַלטען געוואָרען און אַז זי דריקט אויס דעם רבּין איהר טיפען דאַנק פאַר'ן גיכען אָפּרופען זיך אויף איהר בקשה.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע"

פרייטאַג, דעם 3 מערץ. 9 אָוונט פייערליכע פּרעמיערע!

מיט'ן אָנטייל פון בע-וואוסטען אַרטיסט און רעזשיסער

משה ליפּמאַן

מיט זיין קינסטלער-אַנסאַמבּל, די איינציגע אַקטועלע מוזיקאַלישע קאָמעדיע

אַ ים הומאָר! שלאָגער-נומערן געזאַנג! 2½ שעה שאַס-געלעכטער!

אַקטועלע קאָמעדיע אין 3 אַקטען פון באַנטשע רעדאַקטאָר פון די הומאָ-ריסטישע אָפּטיילונגען אין „מאָמענט" און „ראַדיאָ")

„חובות"

מוזיק פון בעריהמטען קאָמפּאָזיטאָר יוסף קאַמינסקי.

טיפּען-גאַלעריע פון סוחרים, אָפּגענע בעל-חובות, געדעקטע בעל-חובות, ליכוויִדאַציעס, משרתים, הענדלער, קרעמער א. ז. וו. — די פאָרשטעלונג ווערט געשפּילט אָהן אַ סופלער.

לייענט די ווייטערדיגע אַנאָנסען.

לאָדזשער נייעס

קריזיס אין דער פּאַפּיר-בּראַנזשע

(אגו) אין דער פּאַפּיר-בּראַנזשע איז אין חודש פעברואַר געמאַכט געוואָרען זעהר קליינע אומזאַ-צען. די סעזאָן-אויפלעבונג אין יענע בּראַנזשעס פון דער אינדוסטריע, וועלכע זענען די הויפּט-אָפּנעהמער פון פּאַק-פּאַפּיר איז אין פעברואַר געווען אַ שוואַכע. די סוחרים האָבען זיך אויך צוריקגעהאַלטען פון קויפען, ווייל אין אָנהויב יאָהר האָט מען געשמועסט וועגען אַ רעדוקציע פון די פּרייזען אויף אייניגע סאָרטען פּאַפּיר. די דאָזיגע רעדוקציע איז ביזאיצט נאָך נישט געמאַכט געוואָ-רען און דאָס האָט נאָך מעהר פערטיפט די דע-פּרעסיע אין דער פּוילישער פּאַפּיר-אינדוסטריע.

ליקווידירט דעם שטרייק

אין די לאָדזשער טוך-דרוקערייען

(2) נעכטען איז ליקווידירט געוואָרען דער שטרייק אין די לאָדזשער טוך-דרוקערייען.

נעכטען אין ביים אַרבּייטס-אינספּעקטאָר איז אונטערגעשריבען געוואָרען אַ קאָלעקטיווער אָפּמאַך, די פאַבּריקען פון ברידער בוקעט, בּראַנכער, פּיאַל, לעש און לאַטישקיעוויטש, באַדעל און דזיאַלאָשינסקי זע-בען שוין נעכטען געווען טעטיג.

געגאַנגען נאָך ירושה — און בעצאָהלט קבורה-געלד...

(א) מיט אַ געוויסע צייט צוריק האָט די לאָד-זער סטאַראָסטווע בעשטראָפט דעם איגנוש. לעאָן האַרטענבערג, אַדמיניסטראַטאָר פון הויז אויף קי-לינסקיעגאָ 85, צו בעצאָהלען 30 זלאָטעס פאַר'ן אַרויסלאָזען אומרייניגקייטען פון ביאַלאָגישען פּיל-טער אין רינשטאָק.

איגנש. האַרטענבערג האָט דעריבּער אינטערפּע-לירט אין לאָדזער קרייז-געריכט, און נעכטען האָט ער בעקומען אַ פּסק — צו בעצאָהלען די 30 זלאָ-טעס, און אַלס צולאָג — 6 טעג אומבעדינגטען אַרעסט.

ארץ-ישראל-עקסקורסיע

גרויס פּעראינטערעסירונג האָט אַרויסגערופען די ארץ-ישראל עקסקורסיע, וועלכע ווערט איינגע-אָרדענט דורך דער היגער ציוניסטישער אָרגאַניזאַ-ציע, עס האָבען זיך שוין פערשריבען אַ גרעסערע צאָהל פּערזאָנען פון די היגע סוחרישע און אינדו-סטריעלע קרייזען און פון דער דיפּלאָמירטער אינ-טעליגענץ.

דער לעצטער טערמין פון די איינשרייבונגען איז בעשטימט אויף דעם הייטיגען פרייטאָג ד.ח. דעם 3-טען מערץ, דאַן ווערט די ליסטע ענדגילטיג געשלאָסען.

גנבות

(2) פון משה טאַרקאָווסקיס שניידער-וואַר-שטאַט (אַנ; זשעיאַ 32) האָבען גנבים צוגענומען מאַ-נופאַקטור-סחורה פאַר צוויי טויזענד זל.

ביי יחזקאל גאָלדקראַנץ פון פּעטריקאָוו, האָ-בען גנבים צוגענומען אַ וואַליזע מיט פערשידענע חפצים אין דער ווערט פון 300 זל.

פון קרול'ס וואַרשטאַטען (מאַליגאָווע 15) האָ-בען גנבים צוגענומען 15 קילאָ גאַרן אין דער ווערט פון 550 זל.

יוד אונטער אַנ'אויטאָ

בעקומט שווערע וואונדען אויפ'ן גאַנצען קערפּער

(2) פאַר'ן הויז פּעטריקאָווער 86 איז משה האָכמאַן פון שוו. יאַקובאַ 7 איבּערגעפאָהרען גע-וואָרען פון אַנ'אויטאָ. האָכמאַן האָט בעקומען שווערע וואונדען אויפ'ן גאַנצען קערפּער. דער שאָפער איז נעלם געוואָרען.

דער אויטאָ האָט דעם נומער ל-ד 83679.

פּיעטריקאָווער מאַגיסטראַט

זעצט פאָר די סעזאָן-אַרבּייטען

(2) מחמת דער קריטישער מאַטעריעלער סיטואַציע פון די פּיעטריקאָווער סעזאָן-אַרבּייטער — האָט דער פּיעטריקאָווער מאַגיסטראַט, וועלכער פיהרט שוין זייט עטליכע וואָכען סעזאָן-אַרבּייטען אין אַ בעגרעניצטער פאָרם — האָט, נישט אַכטענ-דיג אויף דער ווינטער-צייט, בעשלאָסען, אין הסכּם מיט'ן לאָדזער וואָיעוואָדען-אַמט, פאָרטצוזעצען די אַרבּייטען ביז'ן 8-טען מערץ ה. י.

וואַהרשיינליך וועלען די אַרבּייטען געפיהרט ווערען דעם גאַנצען חודש מערץ.

אין דער ערשטער רייה ווערען פערריכט די גאַסען, שטאָטישע וועגען א. אַ. וו.

לאָדז, 1 מערץ 1933

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 1 מערץ 1933

די מיטלען:
פּאָליציי און שולע

די קאָמיסאַרען־פאַשיסטען אין דײַטשלאַנד האָבען נישט קיין געדולד צו וואַרטען ביז נאָך די וואַהלען און בעמיהען זיך שוין צו „סאַנירען" דאָס לאַנד, אויסראָטען די ווירקונג פון דער 15־יעהריגער הערשונג פון די „מאַרקסיסטען".

דער פּערסאָנאַל פון אַלע מלוכהשע אַנשטאַלטען ווערט אָפּגערייניגט נישט נאָר פון די פּערזאָנען, וועלכע האָבען זיך גינסטיג בעצויגען צום רעפּובליקאַנישען רעזשים. מיט אַ בעזונדערער ענערגיע ווערט גערייניגט דער פּאָליציי־אַפּאַראַט. אָבער דערמיט ווערט דער ענין נישט פערענדיגט. הערכסט אינטערעסאַנט זענען, כדי זיך אָפּצוגעבען אַ דין וחשבון וועגען די פּלענער פון די נייע הערשער, די פּעראָרדנונגען, וועלכע זענען פערעפענטליכט געוואָרען לעצטענס דורך דעם פּרייסישען קאָמיסאַר פאַר אינערליכע ענינים, געהרינג, און דער קאָמיסאַר פאַר פאָלקס־בילדונג, אויך אַ ראַסיסט, רוסט.

געהרינג פאָדערט אין זיין בעפעהל, אַז די פּאָליציי זאָל אונטערהאַלטען די בעסטע בעציהונגען מיט די „פּאַטריאָטישע אָרגאַניזאַציעס", ד. ה. מיט די שטורם־אָפּטיילונגען פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען און די אָפּטיילונגען פון דעם „שטאַהלהעלם", ווייל, שרייבט ער, די דאָזיגע אָרגאַניזאַציעס „בילדען די וויכטיגסטע מלוכה'שע קאָנסטרוקטיווע כוחות פון לאַנד", זייער פּאַטריאָטישע טעטיגקייט און פּראָפּאַגאַנדע דאַרף געשטיצט ווערען מיט אַלע מעגליכקייטען. צו מאַסנאַהמען געגען די דאַרף מען אָנקומען נאָר אין אַן אויסנאַהמס־פאַל. דער מיניסטער אַליין, זעהט אויס, קאָן נישט לייקענען, אַז ס'זענען פאַרהאַן פאַלען, ווען די אָרגאַנען, וועלכע זענען בערופען אָפּצוהיטען די געזעלשאַפטליכע רוה, איז נישט לייכט צו בעהאַלטען גוטע בעציהונגען מיט די דאָזיגע „קאָנסטרוקטיווע כוחות".

דערפאַר אָבער דאַרף די פּאָליציי זיין אָהן רחמנות לגבי די רעוואָלוציאָנערע אָרגאַניזאַציעס. אין בעפעהל רעדט זיך נאָר וועגען קאָמוניסטען, נאָר דער קאָמיסאַר מיינט אויך אַלע אַנדערע „מאַרקסיסטישע" אָפּנייגונגען. בעזונדער דעם רייכס באַנער. געהרינג זשאַלעוועט נישט קיין ווערטער, כדי קלאָר צו מאַכען דער פּאָליציי, אין וואָס עס געהט איהם. אין קאַמף מיט די לינקע אָרגאַניזאַציעס דאַרף די פּאָליציי נישט מורא האָבען איבערצוכאַפּען די מאָס. ער, זאָגט צו די אָפיצערען זיין שוץ אין פאַל פון בענוצען געווער, „נישט קוקענדיג אויף דעם רעזולטאַט פון דעם שיסען".

עס איז, דאַכט זיך, קלאָר... גיט נאָך דער קאָמיסאַר צו, כדי די פּאָליציי־אָפיצערען זאָלען איהם נאָך בעסער פערשטעהען, אַז מען דאַרף נישט זיך לאָזען פערפיהרען פון „פאַלשע ווענדונגען". ביים בענוצען געווער, עס איז גלייכער איבערצוכאַפּען די מאָס, איידער נישט צו דערכאַפּען, ביים קאַמף מיט די לינקע... די אויפגאַבען פון דער פּרייסישער פּאָליציי ביים קאַמף מיט די לינקע אָרגאַניזאַציעס זענען אַזוי אַיצט פעסטגעשטעלט געוואָרען קלאָר און דייטליך. די „אָפּגערייניגטע" פון די „מאַרקסיסטישע" עלעמענטען פּאָליציי. וועט גמורים „לאַיאַל" אויספיהרען די אינסטרוקציעס פונם קאָמיסאַר. די רעזולטאַטען וועלען נישט לאַנג לאָזען וואַרטען אויף זיך.

נישט ווייניגער אינטערעסאַנט איז דער צירקולאַר פונ'ם בילדונגס־מיניסטער. אָפיציעל געהט עס אין מאַסנאַהמען צו ליקווידירען די „איבערפולקייט" אין די דייטשע אוניווערזיטעטען. נאָך די שטאַרקע עקזאַמענס אין די מיטעל־שולען, בעשליסט די עקזאַמענאַציאָנס־קאָמיסיע, וועלכע פון די אַביטוריענטען עס טויגען און וועלכע עס טויגען נישט צום אַריינטרעטען אין די הויכשולען. דערביי בעהמט מען אין אַכט נישט נאָר קענטעניסען פון די שילער, מען רעדט דאָך דאָ נאָר וועגען אַזעלכע, וועלכע האָבען שוין דעם עקזאַמען אויסגעהאַלטען, נאָר אויך זייער כאַראַקטער, בייגונגען א. ד. גל. די עלטערען פון די אַביטוריענטען, וועלכע זענען אָנערקענט געוואָרען פאַר נישט פּאַסיגע פאַר די הויכשולען, ווערט מיטגעטיילט וועגען דעם בעשלוס פון דער עקזאַמענאַציאָנס־קאָמיסיע. אויב די עלטערען פון די דאָזיגע נישט געוואונשענע קאַנדידאַטען ערלויבען זיי דאָך אַריינצוטרעטען אין אוניווערזיטעט, ווערט זיי מיטגעטיילט, אַז זיי דאַרפען בשום אופן נישט רעכענען אויף קיין אונטערשטיצונג פון דער רעגירונג, ווי סטיפּענדיעס, נאָך מעהר, אַזעלכע נישט געוואונשענע סטודענטען וועלען מוזען נאָך יעדען סעמעסטער האַלטען ספּעציעלע עקזאַמענס.

אַט אַזוי ווערט עס סיסטעמאַטיש און אַלזייטיג פאַרפעסטיגט דער היטלעריסטישער גייסט אין דײַטשלאַנד: דורך פּאָליציי, וועלכער ס'איז ערלויבט „איבערצוכאַפּען אונבעשטראָפט די מאָס", דורך די שולען, וואו אַלץ, וואָס איז נישט ריין־דײַטשיסטיש ווערט פאַרפאָלגט און אויסגעראָט ווערען".

די הכנות צום אַלוועלטליכען יוד. קאָנגרעס
די בעציהונג פון די בעזונדערע יודישע אָרגאַניזאַציעס
אַ געשפּרעך מיט דעפּוטאַט ד"ר ראָזמאַרין

אין בערלין איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער עקזעקוטיווע, וועלכע דאַרף צוגרייטען דעם יודישען וועלט־קאָנגרעס. אין אַ געשפּרעך מיט אַ צייטונגס־פאַרשטעהער האָט דער מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע דעפּוטאַט ד"ר ראָזמאַרין איבערגעגעבען אייניגע פּרטים וועגען די צוגרייטונגען צום קאָנגרעס.

עס אונטערליגט נישט קיין צווייפעל, אַז דאָס אַמעריקאַנער יודענטום וועט אין זיין גרעסטער מעהרהייט זיך בעטייליגען אין די וואַהלען צום קאָנגרעס.

די אַלוועלטליכע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע וועט אָננעהמען אַ בעשלוס וועגען קאָנגרעס אויפ'ן ציוניסטישען קאָנגרעס, וואָס וועט זיך אָנהויבען דעם 8 אויגוסט אין קאַרלסבאַד. דער ציוניסטישער צענטראַל־קאָמיטעט אין פּוילען האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אָנטיילנעהמען אין דעם יודישען וועלט־קאָנגרעס. די לינקע גרופּירונגען פון ציוניזם האָבען נאָך קיין שטעלונג נישט אָנגענומען. פּאָזיטיוו בעציהען זיך צום קאָנגרעס די רעוויזיאָניסטען און מזרחי.

די אגודה בעציהט זיך דערווייל צום קאָנגרעס נעגאַטיוו, כאָטש עס הערען זיך שטימען פאַר בעטייליגען זיך. דער „בונד" איז געגען וועלכע עס איז נישט פּאָליטישער אָדער ווירטשאַפטליכער צוזאַמענאַרבייט מיט די בירגערליכע פּאַרטייען און וועט זיך אין קאָנגרעס נישט בעטייליגען.

איצט אָרגאַניזירען זיך אין אַלע לענדער אָרטיגע קאָמיטעטען, וועלכע דאַרפען צוגרייטען די וואַהלען צום קאָנגרעס. לויט'ן בעשלוס, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען אויף דער פּאָרקאָנפערענץ אין גענף, וועט דער קאָנגרעס פאָרקומען אין יאָהר 1934. אין די ערשטע טעג מערץ וועט קיין פּוילען קומען דער פאָרשטעהער פון דער עקזעקוטיווע ד"ר גאָלדמאַן, כדי צו אָרגאַניזירען דעם קאָמיטעט. אין יוני דאַרף אויך וועגען די ענינים פונ'ם קאָנגרעס קומען קיין פּוילען ד"ר סטיפען ווייז, וועלכער איז ביים היינטיגען טאָג איינער פון די איינפלוסרייכסטע יודישע פּאָליטיקער אין אַמעריקע.

ווי בעקאַנט, איז אין לאָנדאָן אַרויסגערוקט געוואָרען אַ פּראָיעקט פון צוזאַמענרופען אַן אַל־וועלטליכע יודישע ווירטשאַפטליכע קאָנפערענץ.

די עקזעקוטיווע פון וועלט־קאָנגרעס האָט זיך מיט דער פראַגע בעשעפטיגט און איז געקומען צום אויספיהר, אַז אַזוי ווי דער וועלט־קאָנגרעס וועט זיך שוין צונויפקומען אין קומענדיגען יאָהר און וועט זיך פאַרנעהמען סיי מיט פּאָליטישע, סיי מיט ווירטשאַפטליכע פראַגען, איז דאָס צונויפרופען פון אַ בעזונדערער ווירטשאַפטליכער קאָנפערענץ אַן איבעריגע זאַך. די אגודה האָט פאָרגעשלאָגען צו אייניגע יודישע אָרגאַניזאַציעס (דזשאָינט, יקאַ, אַליאַנס איזראַעליט, באָאַרד אָף דעפּוטיס), צי זיי וואָלטען אָנטיילגענומען אין אַ נישט פּאָליטישער קאָנפערענץ. ווי מען גיט איבער, זאָל דער ענטפער פון די אָרגאַניזאַציעס זיין אַ נעגאַטיווער.

דאַגעגען איז דער געדאַנק, וואָס איז געוואָרפען געוואָרען דורך „אָרט", וועגען צונויפרופען אַ קאָנפערענץ צו העלפען די בעדראָהטע אינסטיטוציעס פון אָרט, טאָז א. א. וו. דורך דער עקזעקוטיווע גינסטיג בעהאַנדעלט געוואָרען.

אויף דער זיצונג איז בעשלאָסען געוואָרען אַריבערצוטראָגען דאָס ביוראָ פון דער עקזעקוטיווע פון יודישען וועלט־קאָנגרעס קיין פּאַריז.

פּאָליטישער שווינדעל און שאַנטאַזש
די ענדעציע נוצט אויס דאָס נייע געזעץ וועגען די הויכשולען צו אַ העצע געגען יודען

אין אַן אַרטיקעל א. נ. „מיניסטעריעלער גולם מיט פּאות" שרייבט רעד. ד"ר בערקעלהאַמער אין „נ. דז.":

„בעת די לעצטע געשעהענישען אין לעמבערג האָט מען אויף דעם הויף פון דער פּאָליטעכניק צוזאַמענגעקלעפּט אַ גולם פון שניי און אויף די שלעפען האָט מען איהם צוגעטשעפּעט געדרעהטע דראָהטען, וואָס סימבאָליזירען אַן אָרטאָדאָקסישען יוד. דער גולם האָט בעדאַרפט פאָרשטעלען אַ פּערזענליכקייט, וועלכע איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר דעם נייעם אַקאַדעמישען געזעץ. די געדרעהטע דראָהטען האָבען בעדאַרפט בעדייטען, אַז דאָס נייע אַקאַדעמיקער־געזעץ איז ענטשטאַנען אין אינטערעס פון די יודען.

דאָס איז אַ וויץ, אָבער נישט אינגאַנצען קיין אומשולדיגער וויץ, ווי עס וואָלט זיך געקאָנט דוכטען... די ענדעקישע פּרעסע. און צוזאַמען מיט איהר די ענדעקישע יוגענד פאַרשפּרייט סיסטעמאַטיש די איבערצייגונג, אַז דאָס נייע אַקאַדעמישע געזעץ האָט מכלומרשט אַ צוזאַמענהאַנג מיט די יודען און יודענטום. דאָס איז אַן אַלטע ענדעקישער מעטאָד, וועלכער ווערט כסדר אָנגעווענדעט אין דער מלחמה מיט דער סאַנאַציע און אין דעם פאַל איז ער גאָר צוגעפּאַסט צו דעם אַקטועלען קאַמף.

געגען דער אָרדינערער ענדעקישער מאַניפעסטאַציע, געגען דעם דאָזיגען געמיינעם שווינדעל, געגען דעם פּרוב פון פּאָליטישען שאַנטאַזש מוזען מיר אַרויסטרעטען מיט דער גאַנצער ענטשלאָסענקייט. דעם נייעם אַקאַדעמישען געזעץ גופא לאָזען מיר אין אַ זייט. מען קאָן דערצו בעציהען ווי עס געפעהלט עמיצען. די רעגירונג שטעהט אויף דעם שטאַנדפּונקט פון מלוכה'שער דערציהונג. די ענדעציע אויף דעם שטאַנדפּונקט פון נאַציאָנאַלער דערציהונג. געגענאיבער דעם פּראָבלעם פון דער אוניווערזיטעטס־אויטאָנאָמיע אַלס אַזעלכען האָט די עפענטליכע מיינונג פון דער יודישער געזעלשאַפט פערנומען, ווי בעקאַנט, אַ נישט־איינהייטליכע שטעלונג, יעדענפאַלס, איז אָבער אַ פאַקט, אַז נישט דאָס רעכט פון מיניסטער אָפּצושאַפען קאַטעדרעס, אָדער איבערצוטראָגען פּראָפעסאָרען, און אויך נישט דאָס רעכט פון מיניסטער אויף דעם געביט פון דער פערטיילונג פון סטיפּענדיעס ווי קיין שום אַנדערער נייער פּרעראָגאַטיוו פון בילדונגס־מיניסטער האָט נישט קיין שום צוזאַמענהאַנג מיט דער יודישער פראַגע אויף די אוניווערזיטעטען. די אויסבעסערונגען, וועלכע עס האָט פּראָפּאַגירט דעפּ. זאַמערשטיין און וועלכע עס בעציהען זיך אויף „נומערוס קלויזוס", זענען אָפּגעוואָרפען געוואָרען דורך דער סאַנאַטאָרישער סיים־מעהרהייט. וואָס שייך דער זיכערקייט אויף די אוניווערזיטעטען בעהמט איבער דער אַרטיקעל 11 פון געזעץ, אַלע בעשטימונגען פון ביז־איצטיגען געזעץ וועגען אַקאַדעמישע שולען.

עס איז אויך נישט קיין שום ספק, אַז די ענדעקישע פּאָליטיקער גיבען זיך אַ גענוי רעכענשאַפט, אַז די רעגירונג האָט אַפילו נישט אין מאָמענט געקלערט וועגען יודען און וועגען דער יודישער פראַגע, ווען זי האָט פאָרסירט די רעפאָרם פון העכערען שול־וועזען.

די ענדעציע ווייסט וועגען דעם אַלעמען זעהר גוט און אויב זי פאַרשפּרייט מיט דער גאַנצער בעוואוסטזיניגקייט פון בייזען ווילען די מיינונג, אַז דאָס געזעץ וועגען די אוניווערזיטעטען זאָל מכלומרשט זיין געשאַפען פאַר יודען און אין אינטערעס פון די יודען, טאָ פיהרט זי בלויז אויס אַ גאַנץ אָרדינערען פּאָליטישען שווינדעל און שאַנטאַזש. אַ שאַנטאַזש, וועלכער איז שעדליך בלויז פאַר די יודען, אָבער נישט פאַר דער סאַנאַציע, וועלכע האָט נישט קיין מורא, פאַר אַזעלכע שאַנטאַזשען נאָך ווייניגער צוליב דעם, וואָס איהר געוויסען איז נישט בעלאַסטעט מיט קיין פּילאָסעמיטיזם...

דאָס פּראָבלעם פון נאַציאָנאַליטעטען אין סאָוויעט־רוסלאַנד
זאָל מען לאָזען די תבואה אין אוקראַינע און די קאַרטאָפעל אין ווייסרוסלאַנד — און קיין נאַציאָנאַליטעטען־פראַגע וועט נישט זיין

זיין לעצטען בריף פון מאָסקווע ווידמעט דער קאָרעספּאָנדענט פון דער „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" אַטמאַר דער פראַגע פון די מינדערהייטען אין סאָוויעט־רוסלאַנד. ה' אַטמאַר אונטערשטרייכט באַלד פון אָנהויב, אַז דאָס פּראָבלעם פון די מינדערהייטען איז אין רוסלאַנד אויסערגעוועהנליך קאָמפּליצירט שוין פשוט צוליב דעם, ווייל מען האָט דאָ צו טון מיט הונדערטער נאַציאָנאַליטעטען, וועלכע שטעהען אויף פערשידענע שטאַפּלען פון קולטורעלער ענטוויקלונג. אָבער ווער עס מיינט, אַז אין רוסלאַנד שטעהט דאָס פּראָבלעם פון די נאַציאָנאַליטעטען אַזוי ווי אין די אַנדערע לענדער, דער האָט אַ גרויסען טעות.

דער קאָרעספּאָנדענט ברענגט אַ ווערטעל, וואָס איהם איז אויסגעקומען צו הערען פון אַן אוקראַינישען פּויער בעת דער ערעפענונג פון דניעפּראָסטראָי. דער פּויער האָט זיך אויסגעדריקט: „זאָלען זיי זיך נעהמען די עלעקטריע קיין מאָסקווע, אָבער דאָס ברויט זאָלען זיי איבערלאָזען פאַר אונז". אַט דאָ ליגט דער עצם פון דער נאַציאָנאַליטעטען פראַגע אין סאָוויעט־רוסלאַנד. אַטמאַר שרייבט:

קיין שום נאַציאָנאַליסטישע טענדענצען אין אונזער זין איז איצט אין אוקראַינע נישטאָ.

און דאָס איז פערשטענדליך, אויב מען זאָל פּערזענליך זיך בעקענען מיט דעם געביט. די מעהרהייט פון דער פּוילישער פּרעסע, וואָס אינטערעסירט זיך מיט דער אוקראַינישער פראַגע, מיידט אויס דעם וויכטיגען פאַקט, אַז דער פערהעלטניסמעסיג נישט גרויסער עלעמענט פון דער אוקראַינישער נאַציאָנאַליסטישער אינטעליגענץ איז אָדער טעראָריזירט, אָדער „פערניכטעט". אָדער געפינט זיך אויף דער עמיגראַציע. דאַגעגען די ברייטע פאָלקסמאַסען, וועלכע זענען אַרויסגעשוואומען אויף דער אויבערפלעכע אַ דאַנק דער רעוואָלוציע, פאַר דער דאָזיגער מאַסע איז די „דאָזיגע פאַטערלאַנד", וועלכע עס גאַראַנטירט זיי די לענינישע נאַציאָנאַליטעטען־פּאָליטיק" פולשטענדיג גענוג. די אַדמיניסטראַציע, דאָס שול־וועזען און טעאַטער אין דער אוקראַינישער שפּראַך פּראָפּאַגירען צווישען די מאַסען די הערשענדע פּאָליטישע לעהרע. אין דעם בעשטעהט די „אוקראַינישקייט" פון סאָוויעט־אוקראַינע.

אויף דעם באָדען פון אוקראַיניזירען דאָס לאַנד ווערען געשאַפען אַפילו געוויסע שוועריגקייטען ווייל נישט אַלע בעאַמטע קענען און ווילען קענען די אוקראַינישע שפּראַך און די מאַכט פאָדערט עס פון זיי, אַזוי אַז עס קומט אויס צו קעמפען געגען די רוסישע גרויסמאַכט־טענדענצען פון דער ביוראָקראַטיע, און די סאָוויעטען האַלטען פאַר זייער פאַרדינסט, וואָס זיי פיהרען דורך די אוקראַיניזאַציע, אַזוי צו זאָגען, אויף אַ צוואַנגאַמען אופן.

אין וואָס זשע בעשטעהט אַלזאָ די נאַציאָנאַליסטישע טענדענץ אויף אוקראַינע? זי בעשטעהט אין דעם, וואָס עס האָט געזאָגט דער פּויער ביי דער ערעפענונג פון דניעפּראָסטראָי. זי טראָגט נישט קיין נאַציאָנאַליסטישען כאַראַקטער, נאָר אַ ווירטשאַפטליכען. דער פּויער וויל נישט אָפּגעבען דאָס ברויט און די אַנדערע לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען, ווי עס פאָדערט פון איהם די סאָוויעטען־מאַכט און אויף דעם באָדען שאַפט זיך אַ מין נאַציאָנאַליסטישע בעוועגונג, וועלכע טראָגט אָבער נישט דעם פּאָליטישען כאַראַקטער, ווי עס טראָגען די נאַציאָנאַליסטישע בעוועגונגען אין די אַנדערע לענדער. אַזעלכע נאַציאָנאַליסטישע טענדענצען קאָן מען געפינען נישט בלויז אויף אוקראַינע, נאָר אויך אין אַנדערע געביטען פון סאָוויעטען־לאַנד, דאָס זעלבע חזר'ט זיך איבער אין ווייס־רוסלאַנד, צווישען די פעלקער פון קאַווקאַז און אַנד.

די לאַגע מיט דער נאַציאָנאַליסטישער בעוועגונג קאָן מען פאָרמולירען אין די ווערטער: זאָל מען די תבואה איבערלאָזען אין אוקראַינע און די קאַרטאָפעל אין ווייס־רוסלאַנד און דער סאָוויעטען פערבאַנד קאָן אויפ'ן אַקשן פון די נאַציאָנאַליטעטען שלאָפען פולקאָם רוהיג.

אין רוסלאַנד איז מען איבערצייגט, אַז דער צענטראַליזם פון דער פּאַרטיי און די פאָרשרייטענדיגע ווירטשאַפטליכע קאָנסאָלידאַציע פון דער ווירטשאַפט וועט דעם דאָזיגען נאַציאָנאַליזם איבערווינדען, אָבער שפּילען זיך אין וועלכע עס איז פּאָרויסזאָגונגען, מיינט אַטמאַר, קאָן מען נישט ביי די איינגעאַרטיגע פערהעלטענישען אין סאָוויעט־רוסלאַנד.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר
אויערן, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטן
11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)
טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2
אין כעלמיפון 8—9 פריה.

יודען אין א ווילדער געגענד אין מעקסיקא

א יודישע קאלאניע, וואס איז שוין אלט צוויי הונדערט יאהר. אלע געהען ארום האלב-באקעט און קומען זיך צונויף דאווענען אויף אבגעפנעם פלאץ. — די געשיכטע פון זייער קאלאניע.

די גרינדער זענען געווען דריי שפאנישע יודען, די זענען אנגעקומען קיין מעקסיקא אין 17-טען יאהרהונדערט מיט דער פראומגליקטער כואן דע גריכאלאווא עקספעדיציע, מיט וועלכע זיי זענען, בעהאלטענדיג זייער יודישקייט, געפאהרען צו דער נייער וועלט. די שיף פון דער עקספעדיציע איז אונטערגעגאנגען נישט ווייט פון די ברעגען פון יוקאטאן און די דריי יודישע אויאנטוריסטען: דע נעגרא, באגאלעס און באיענא מיט זייערע פרויען האבען זיך געראטעוועט. ווען זיי האבען געוואנדערט אויף דעם ברעג פונ'ם האלב-אינזעל, האבען זיי זיך אוועקגעלאזט צווישען די וועלדער און, אויסמיידענדיג די אזוי אויסגעזעגטע און אומ-רחמנות-דיגע מאיא-אינדיאנער, וועלכע זענען בעזיגט געווארען פון די שפאניער, האבען זיי וואכענלאנג אזוי געוואנדערט אלץ טיפער אין דער ווילדעניש.

זייענדיג גוט בעקאנט מיט'ן לעבען אין די ערשטע יאהרען פון דער קאלאניע, האט כוליאנא דע נעגרא מיר איבערגעגעבען ווי אזוי די קאלאניסטען האבען זיך בענוצט מיט די נאטירליכע אוצרות פון דעם רייכען דזשאנגעל-באדען. אזוי אבער ווי זיי האבען מורא געהאט, אז זייערע קינדער זאלען נישט חתונה האבען מיט די ווילדע מאיאס, האבען זיי בעשלאסען אויפצוהאלטען דאס ביסעל העברעאיש, וואס זיי האבען געוואוסט, און דורך האלטען זיך פעסטער אן די יודישע מנהגים און שפראך צו פארזיכערען, אז די קינדער זאלען בלייבען יודען. דער פלאן איז געלונגען. עס זענען נישט פארגעקומען קיין געמישטע חתונות מיט די מאיאס. עס זענען איצט דא איבער טויזענט מיטגלידער פון זייער קאלאניע און אין יעדען דור האט מען געהייראט בלויז צווישען איין פאמיליע און דער אנדערער. און אפילו דעם נאמען „בית אל", וועלכען זיי רעדען ארויס ווי „בעטשעל", האבען זיי אויך געגעבען דער קאלאניע מיט'ן ציועק אפ-צוהיטען זייער איינהייטליכקייט און זייער גע-בענשטען ישוב.

צומארגענס האב איך געזעהען, ווי כוליאנא דע נעגרא האט זיך געשטעלט דאווענען אין א ווינקעל ביי דער טיר. איך בין ממש איבערראשט געווארען צו זעהען אזא עכטע פרומקייט ביי אנ'אייניקעל פון יענע אוואנטוריסטען. באלד אבער האט ער מיך ארויסגעשלאגען פון מיין אילוזיע. טלית און תפילין האבען זיי אפגים פארלארען אין די לאנגע יאהרען פון זייער פיאנער-קאמף און פון די טראדיציאנעלע תפילות איז אויך ביי זיי פארבליבען בלויז אזוי פיל, וויפיל עס איז מעגליך געווען אויפצוהאלטען אין זייער איינזאמקייט. דאס ביסעלע אבער האט זיי געטריי אפגעהיט. ער האט זיך אפגעוואסען די הענט צו דריי מאל, האט זיך געשטעלט מיט'ן פנים צו דער וואנט און האט געמורמעלט די תפילה.

מיידלעך מאכט מען בוי זיי חתונה צו 15 יאהר און מען געפינט נישט ביי זיי קיין פארזעסענע.

אבער די חתונה אליין בעשטעהט ביי זיי פון בלויז אנ'אפמאך צווישען ביידענס עלטערן, וואס ווערט העכער פייערליך בעשטעטיגט דורך כוליאנא דע נעגרא, זייער רבי, וועלכער זאגט א תפילה און נעמט ביים יונגען פאר'על א צוזאג, אז זיי וועלען בלייבען געטריי איינער דעם אנדערן, און א צוזאג ביי אט די פראסטע מענשען ווערט שטרענג געהאלטען.

די נייע פערהייראטע ציהען דאן איין מיט זייערע האמאקס אין א גרויסער קהלה-בודקע, וואו זיי וואוינען ביז וואנען דער מאן בויט פאר זיך אויף אנ'אייגענע בודקע פאר זייער פריוואטען לעבען. איך האב בעמערקט, אז דאס וואוינען פון א יונג פאר'על אין א געמיינדע-בודקע צוזאמען מיט א זעקס-זיבען אנדערע פאמיליעס דארף אפט ברענגען צו פארלעגענהייטען... די צוויי יונגעלייט האבען מיר אבער פארזיכערט, אז דאס איז ביי זיי אנ'אלטער מנהג. דאס איז איבערגעבליבענס איינער פון א סך אנדערע מנהגים, וואס זיי האבען איבערגענומען ביי די מאיא-אינדיאנער.

די קאלאניע מיטגלידער רופען זיך „כודיאס" בענוצענדיג דעם שפאנישען טערמין פאר „יודען" און אויב זיי האבען פארלוירע א סך פון די מנהגים פון זייערע שפאנישע עלטער-זיידעס, האבען זיי אבער רייך געמאכט זייער לעבען דורך דעם וואס זיי האלטען זיך עקשנות'דיג ביי די עטליכע מנהגים וואס זענען ביי זיי פארבליבען. דאס האט מען קלאר געקענט זעהען אין זייער „כאדאר" (חדר פאר קינדער). דער „כאדאר" איז גרעסער ווי אלע אנדערע איינס 150 בודקעס פונ'ם דארף, אלע ריין און ציכטיג איינגעריכט און אויסגעווייניג, פארבעצייכנט א שטח פון א קוואדראט מייל. די ליימענע ווענט פון „כאדאר" זענען אויף א רויהען שטייגער בעמאלען מיט סצענעס פון דער ביבעל. די ארבייט איז געמאכט געווארען פו דאיינעם פון די סאמע ערשטע דע נעגראס און די בילדער זענען אויפס'ניי איבערגעפארבט געווארען פון די דע נעגראס פון די שפעטערע דורות. צווישען די בילדער איז איינע, ווי משה נעמט איבער די לוחות און א צווייטע ווי אברהם פריינגט יצחקן אויף דער עקידה.

כוליאנא דע נעגרא איז דער מלמד פונ'ם „כאדאר", און יעדען שבת פיהרט ער א קלאס פאר יונגלעך און מיידלעך אין עלטער פון אכט ביז צוועלף יאהר. ער לערנט זיי ווי צו דינען דעם אמת'ן גאט, וואס האט זייערע אור-עלטערן ארויסגעבראכט אין אט דעם זיכערען און הייליגען לאנד, ער ווארענט זיי נישט צו לאזען זיך פערפיהרען דורך די פאלשע אפגעטער פון די מאיאס, וואס געפינען זיך ארום.

אין דעם ערשטען שבת'דיגען פרי-מארגען, וואס איך האב דארט פערבראכט, האט דע נעגרא דערציילט זיינע תלמידים די לעגענדעס, וואס זענען פון זייערע ערשטע קאלאניסטען איבערגעגאנגען בירושה פון מויל צו מויל, ווי אויך געשיכטעס פון דער ביבעל, אלץ אין דער שפראך, וואס זיי בענוצען ביי זייערע תפילות, אין „כאדאר" און אפילו אין זייערע שמועסען צווישען זיך. ער האט זיי ערקלערט, די דינים וועגען כשר'ע שפייזען.

קיין שום ארבייט ווערט ביי זיי נישט געטאן דעם זיבעטען טאג. נאך דעם „כאדאר" איז און דעם גאנצען דארפעל שטיל. מע טוט אפילו נישט קיין אומנויטיגע הויז-ארבייט. די פאמיליעס גרייטן זיך אין זייערע בודקעס אונטער'ן שאטען פון די שטרוי-דעכער און — פלודערען. זיי האבען אנגעצונדען די שבת-ליכט, אפגעטאן וואס מען דארף און איצט זענען זיי אין רוה.

(ס ז ף).

מאסען מענשען שטעהען פאר דער געביידע אויפ'ן פאטסדאמער פלאץ אין בערלין,

וואו עס קומט פאר די ציהונג פון דער לאטערי-הילף פאר די ארימסטע

א מאניפעסטאציע פאר פרידען

פון אונזער וויענער קארעספאנדענט

די שטאט ווין האט געהאט אנ'אווענד, וועלכען מען וועט אזוי גיך נישט פארגעסען. אנ'אווענד, וועלכער איז געווען געווידמעט דעם פרידען.

דער עסטרייכישער ארציבישאף ד"ר טעאדאר איניצער, א פערזענליכקייט, וועלכע האט זיך שוין פריהער אויסגעצייכענט דורך זיין לאיאליטעט און אומפארטייאישקייט בפרט געגען יודען.

מיט א פאר יאהר צוריק איז ד"ר איניצער געווען רעקטאר פון דער וויענער אוניווערזיטעט, שוין דעמאלט איז ד"ר איניצער זעהר שארף ארויסגעטרעטען געגען די יוסטע און געמיינע העצרייען און איבערפאלען פון די האקענקרייצלער,

דער דעמאלדיגער רעקטאר האט נישט קיין מורא געהאט אפען ארויסצוזאגען זיין מיינונג געגען דעם טערראר, ער האט נישט קיין מורא געהאט צו צו-מאכען די אוניווערזיטעט אויף א געוויסער צייט, נאכדעם ווי זיינע ווארנונגען האבען נישט גע-האלפען.

עס זענען פערהאן ווייניג אזעלכע עהרליכע און אויפריכטיגע מענשען ווי למשל ד"ר טעאדאר איניצער. מען מוז זאגען, אז דער איצטיגער אר-רויסטרייט פון דעם דאזיגען „קירכען-פירסט" איז געווען א גרויס וואגניש. מיר טארען נישט פער-געסען, אז אין אונזער שכנות'דיגער מדינה אין דייטשלאנד, האט זיך היטלער מיט זיינע מענשען ברייט געמאכט און טעראריזירט דאס גאנצע לאנד. און אין אזא צייט געטרויט זיך א פירסטער אויפצו-טרעטען פאר די יודען.

דער פארטראג, וועלכער איז געווען פעראנ-שטאלטעט פון דער „טעלקער בונד-ליגא פאר פרידען" איז פארגעקומען אין גרויסען קאנצערט הויז זאל. דער פארטראג איז געווען אייגענטליך א פערזאמלונג פאר דער אידעע פונ'ם פרידען. אין פובליקום האט מען בעמערקט דעם געוועזענעם מי-ניסטער וולאדימיר פאן בעק, גראף קודענהאווע— קאלערגי, דעם אונטערשראקענעם בעקעמפער פונ'ם אנטיסעמיטיזם און פערטרעטער פון דער אידעע „פאן-איראפא". שפעטער איז אנגעקומען דער עסטרייכישער בונדעס-קאנצלער ד"ר דאלפוס (וועל-כער האט זיך דער אפערע פון „הירטענבערג" קאנפערענצען איבער קאנפערענצען). מען האט דארט בעמערקט א סך פרויען.

ד"ר טעאדאר איניצער פיהרט אין זיין רעדע אויס, אז נאר דורך דעם פרידען קאנען מיר צו עפעס קומען! ער בעווייזט, אז די יודען זענען דאס פאלק פון פרידען. „שוין זייער בעגריסען", זאגט דער ארצי-בישאף, „איז „שלום", דאס הייסט פרידען" פריהער אמאל האבען די קריסטען גע-מאכט קרייצצוגע געגען די טערקען, אבער דאס איז געווען א יוצא מן הכלל, און אויך דעמאלט האט געפעהלט די ברכה, ווייל מען האט פערלוירען דאס הייליגע לאנד. „ווער עס וויל פרידען, מוז זיך צו-גרייטען צום פרידען".

אנ'אומפערגעסליכער „פרידענס-אווענד"...

ד. שמיר.

וואגנער'ס פריינדשאפט מיט'ן רוסישען רעוואלוציאנער באקונין

וואגנער איז געווען א רעוואלוציאנער. דאס איז זיין הויפט כאראקטער-שטריך. ער איז געווען געגען אלץ און אלעמען. וואלט ער נישט געווען קיין גאט-געבענשטער קינסטלער, וואלט ער מסתמא געווען א פאליטישער מארטירער, ווייל ער האט געהאט גאנץ בעשטימטע דרייסטע מיינונגען וועגען רעגירונג און וועגען דעם רעכט פון מענשען.

אין 1848, ווען א רעוואלוציאנערע כוואליע האט זיך געטראגען איבער אייראפע, דערהויפט אין דייטשלאנד, איז ער געווען קאפעלמייסטער פון זאקסישען קעניגליכען הויף אין דרעזדען, און נישט קוקענדיג אויף זיין הויכען פאסטען, האט ער געהאלטען פלאם-פייערדיגע רעדעס געגען דער טיראניי פון רעגירונגען. זיין לאגע איז גע-ווארען אומדערטרעגליך און ער האט געמאכט פליטה אין צייט, כדי אויסצומיידען ארעסט. מען האט איהם אבער געשטעמפעלט אלס געפעהרלי-כען רעוואלוציאנער און ער האט, א דאנק דער הילף פון זיין פריינד ליסט, זיך ארויסגעגנב'עט פון זיין פאטערלאנד, וואס ער האט שפעטער נישט אנגעקוקט פאר צוועלף יאהר צייט.

אין יענער רעוואלוציאנערער עפאכע האט זיך וואגנער בעקענט מיט דעם בעריהמטען רו-סישען אנארכיסט, מיכאאיל באקונין, וועלכער האט זיך א צייט אויפגעהאלטען און אויסבעהאל-טען אין דרעזדען.

א שטארקע פריינדשאפט האט זיך אנטוויקעלט צווישען דעם רוס און דעם דייטש. באקונין פלעגט אריינקומען צום קאפעלמייסטער וואג-נער אהיים. ביידע האבען געהאט לאנגע געשפרע-כען וועגען דער צוקונפט פון דער מענשהייט. דער פייערדיגער אנארכיסט האט געהאט גרויסע פלענער פאר א נייער פאליטישער און סאציאלער סטרוקטור פון דער וועלט און דער בעגייסטער-טער וואגנער האט שוין דעמאלט זיך ארומגע-טראגען מיט גרויסע חלומות וועגען אנ'איבערבוי פון דער שעהן-קונסט פאר דעם העכסטען גענוס פון דער קולטורעלער מענשהייט. עס איז אין יענער פעריאדע געבוירען געווארען אין וואג-נערס מוח די גרויסע רעוואלוציאנערע אידעע, וואס איז שפעטער אויסגעדריקט געווארען אין דער קאלאסאלער טרילאגיע, בעקאנט אלס „רינג דעס ניבעלונגען" — דאס גרעסטע מוזיקאליש-דראמאטישע ווערק, וואס איז ווען געשאפען גע-ווארען פאר א ביהנע.

דער איינפלוס פון מיכאאיל באקונינ'ס פריינדשאפט אויף דעם כמעט מיטעליאהריגען וואגנער (ער איז דעמאלט אלט געווען 35 יאהר) איז געווען פיל גרעסער, ווי די מעהרסטע ביאָ-גראפיקער זעהען איין. אדער אפשר מאכען זיי זיך נישט וויסענדיג? נאך אלעמען, נישט אלע קאנען זעהען קלאהר דעם טיפען רעוואלוציאנע-רען געדאנק, וואס שטעקט אין דעם „רינג דעס ניבעלונגען".

זעהר ווייניג פון די וואגנער פערעהרער פון די רייכערע קלאסען, וואס קוויקען זיך היינ-טיגע צייטען מיט'ן „רינגס דעס ניבעלונגען", בעגרייפען דעם פילאזאפישען געדאנק פון יענער וואונדערליכער דראמאטישער פאעמע, וואס וואג-נער האט אזוי הערליך אויסגעוועבט אין געטליך-מעלאדישע טענער.

דער אמת איז, אז דער „רינג" איז די רע-וואלוציאנערסטע דראמע (מוזיק-דראמע, ריכטיגער געזאגט), וואס די וועלט-ביהנע פערמאגט.

מען קאן דריבער זאגען, אז וואגנער, אלס רעוואלוציאנער אין פולסטען זין פון ווארט, איז נאך דער וועלט פערבליבען עד היום כמעט פרעמד. מען רעדט פון איהם אפט אלס א מוזי-קער, וואס האט געמאכט א רעוואלוציע אין דער אפערע אלס פערוויילונגס-פארם דאס איז טאקע ריכטיג. ער האט געמאכט אנ'איבערקעהרעניש אין דער טעכניק פון אפערע אלס קונסט. אבער ער איז געווען מעהר ווי דאס. ער איז געווען א סא-ציאלער רעוואלוציאנער — איינער אין וועמעס נשמה עס האט געשטורעמט דאס געפיהל פון פראָ-טעסט געגען דער העסליכקייט, וואולגאריטעט, אומגערעכטיגקייט און אוממענשליכקייט פון דער וועלט, און ער האט פראפעצייהעט פאר דער צו-קונפט א וועלט, וואו דער באזיס פאר די פער-העלטענישען צווישען מענש און מענש וועט נישט זיין געלד, רייכטום, פאזיציע, מאכט, נאר א גאנץ אנדערער עלעמענט — ליבע. דאס איז דאס לעצטע ווארט פון דער העלדין ברונהילדע אין דעם „אונטערגאנג פון די געטער" (דער לעצטער טייל פון דער „רינג" טעטראלאגיע); און די העלדין גיט דא אויסדרוק צו דעם טיפסטען ווונש פון דעם אמת'ן ריכארד וואגנער.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8-2 און פון 5-9 אווענד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

פאר אונזערע קינדער

וועכענטליכע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

אבריף

דערציילט האט אונז די לעהרערין דערצעהלט וועגען א יונגעל, וואס האט געשיקט א בריף צו זיין זיידען.

דאס יונגעל האט מען גערופען וואניע. קיין טאטען-מאמען האט ער נישט געהאט. געהאדעוועט זיך ביי זיין זיידען. דער זיידע האט געוואוינט אין דארף. ער איז געווען א שומר. ער האט געוואלט, וואניע זאל זיין א בעל-מלאכה. האט ער איהם צוועקגעגעבען אין שטאט אריין צו א שוסטער. וואניע האט זעהר ליב געהאט דעם זיידען, דעם דארף, דעם זיידענס הונט פילקע. אין שטאט איז ער געווען ביי א בייזען בעל-הבית, איינער אליין. האט ער שרעקליך געבענקט. ער האט ביינאכט נישט געקענט שלאפען פון בענקשאפט.

איינמאל איז וואניען געוואָרען זעהר ביטער, ער האט בעשלאסען אנשרייבען א בריף צום זיידען, בעטען איהם, ער זאל איהם צוריק נעהמען צו זיך. ער האט געקריגען א בויגען פאפיר מיט א קאנווערט און שרייבען האט ער א ביסעל געקענט פון דער היים. האט ער זיך געזעצט ביינאכט, ווען אלע זענען געשלאפען, און האט אנגעשריבען:

„טייערער זיידע! מיר איז אין שטאט ביטער. מיר איז נמאס דאס לעבען. ראטעווע מיך. נעם מיך צו תון דאנען צוריק צו דיר. איך וועל דיך פאלגען אין פייער און אין וואסער. איך וועל פיטערן די בהמות, ווען איך וועל אויסוואקסען, וועסטו א גאנצען טאג ליגען אויפ'ן אויוון און און איך וועל דיר געבען עסען. נאר לאז מיך דא נישט. און איך גריס דיך זעהר הערצליך. און איך גריס הערצליך אלע שכנים. און וואס מאכט דער הונט פילקע? פון מיר דיין אייניקעל וואניע.

ער האט דעם בריף אריינגעלייגט אין קאנווערט און אנגעשריבען אויפ'ן קאנווערט: אין דארף אריין, צו מיין ליבען זיידען. און האט דעם בריף אראפגעלאזען אין פאסט-קאסטען.

עטליכע יונגלעך האבען געלאכט דערפון, וואס וואניע האט נישט געוואוסט, ווי מען דארף שרייבען אַן אדרעס. אנדערע איז אויך איהם געווען א רחמנות. מיר אויך.

ביים קאמין

(בעארבייט פון א מעשה'לע)

אין קאמין דאס פייערל דערברענט.
רויטע שאטענס שיינען אויף די ווענט.
ווארימט זיך ביים פייערל די הענד.
און דאס קליינע קעצעל, ווי א קנויל,
ליגט ביי איהרע פיס און שלאפט זיך פויל.

אין קאמין האט דאס פייערל דערברענט.
רויטע שאטענס שיינען אויף די ווענד,
ווארימט זיך ביים פייערל די הענד.
און ביי ווארימער און רויטער שיין,
שלאפט זיך רוהיג דאס קעצעל איין.

הערש האפמאן.
און דער מערעט-שול אין לארז. (לגאיזא 11)

טע. שליזסאוו.

דער שומר אויס שניי

(מען זונגלע א מתנה.)

אז די גאנצע וועלט
ווייס און בריים
איז פערשנייט
און אויסגעשפרייט,
ווי פערזייהט
מיט געמאהלען קרייד —
כאטש די קעלט,
זי פייפט און שילט,
ווי א בייזער הונט
זי בילט —
אויף קינדער איז א פרייד.
כאטש דער ווינד,
גיך און געשווינד
מורא'דיג דרייסט
פייפט און בלאזט
און שטיקער רייסט
פון אויערען נאז —
טא איז וואס? —
שטייט מען נישט,

מען לויפט מגליטשט
און דער שניי
אונטער די פיס
קרעכצט און קוויטשט:
„אזא ראכוועס
אזא פרייד"! —
ווארימט מען הענד
אינטער פאכוועס
ווארימט מען פיס
הינטער קלייד.
— בערל, יאסעל
ביילקע, סאסעל!
לאמיר טיילען
זיך צו צוויי,
לאמיר שפילען
זיך אין שניי.
לאמיר ווארפען
זיך מיט קויהלען,
לאמיר מאכען

א מענש — א גולם,
מיט א נאז
און מיט אויערען
וואס ער שטעהט
און ווערט געפרוירען
און אין מויל איהם
וועלען מיר שטעקען,
אזא לאנגען
גרויסען שטעקען,
כדי ער זאל
די ראבן שרעקען!
כאטש די וועלט
פערשטארט פון קעלט
ליגט ווייס און בריים
ווי אויסגעשפרייט
מיט געמאהלען קרייד,
כאטש הויז און בוים,
פלויט און צוים
איז פערהילט

און ווי פערשפילט
אין ווייסען טרוים
און פון פראסט
עס קראכט
דער דאך —
קינדער זענען וואך
בשלימות געטון
עס ווערט די זאך:
קאפ אויף בויך
קארבולענט און הויך
עס שטייט דער גולם
ווי א שומר
מיט א שטעקען,
היט די הייזער,
היט די בוימער
עס זאל זיי קיינער
דעם ט"וים נישט שטערען,
עס זאל זיי קיינער
איבערוועקען.

א שולע אין לאנדאן פיהרט דעם אונטעריכט אין א פארק אויף דער לופט, נישט קוקענדיג אפילו אויף די גרויסע פרעסט

דער הונט און זיין שאטען

א הונט איז געגאנגען אויף א בריקעל איבער א טייכעל און געטראגען אין די ציין א שטיקעל פלייש. ער האט זיך דערזעהען אין וואסער און האט געמיינט, אז דארט געהט אנ'אנדער הונט מיט פלייש אין די ציין — האט ער זיין פלייש אוועקגעווארפען און זיך א לאז געטון צום צווייטען הונט ביי איהם אויסצוכאפען דאס פלייש. אבער קיין אנדער פלייש איז דאך, פערשטעהט זיך, נישט געווען, און זיין שטיקעל האט דערווייל די כוואליע אוועקגעטראגען.

און דער הונט איז געבליבען ביי גארנישט.

צוויי מייז

1.

א גרויסארטיגע שטאטישע מויז איז געקומען צו גאסט צו א פעלד-מויז. די פעלד-מויז האט מכבד געווען איהר גאסט מיט דעם, וואס זי האט געהאט: א ביסעל ארבעס, א ביסעל ווייץ. די גרויסארטיגע מויז האט פערזוכט און געזאגט:

— דעריבער ביזטו אזא דארע-קווארע, וואס דו לעבסט אנ'ארעם לעבען. קום צו מיר, וועסטו זעהען, ווי איך לעב.

2.

איז די פעלד-מויז געקומען צו דער שטאטישער צו גאסט. ביז נאכט זענען זיי געזעסען אונטער דער פאדלאגע און האבען געווארט. אז די מענשען האבען אפגעגעסען און געלייגט זיך שלאפען, האט די שטאטישע מויז געבראכט איהר גאסט אין עסצימער. זיי זענען ביידע ארויף אויפ'ן טיש און גענומען קלויבען די ברעקלעך. די פעלד-מויז האט קיינמאל אזעלכע געשמאקע מאכלים נישט פערזוכט. זי האט געזאגט:

— דו ביזט גערעכט: מיר אין פעלד לעבען שלעכט. איך וועל מיך אויך אריבערקלויבען אין שטאט אריין.

3.

ווי נאר זי האט דאס ארויסגערעדט, האט זיך דער טיש א טרייסעל געטון. דאס האט זיך די טיר געעפענט. און ס'איז אריין א מענש מיט א ליכט. דער מענש האט גענומען כאפען די מייז.

— ניין, — זאגט די פעלד-מויז. — אין פעלד איז מיר שוין בעסער. קיין געשמאקע זאכען האב איך דארט טאקע נישט, אבער דארט איז מיר רוהיגער, ווי דא.

אויטאמאטען מיט שפייז פאר פייגעל

זענען איינגעפיהרט אין וויען און אויך אין בערלין

סיאמע לאבקאווסקי.

וואלף און פערד

פון דער רעדאקציע: סיאמע לאבקאווסקי — א קאוונער קינד — א משלים-דיכטער. מיר ברענגען אהן שוין שינויים א מאבל-דיכטונג פון דעם קינד. וואס איז סך-הכל 10 יאהר אלט. אזא אנהויב בערעכטיגט די האפנונג, אז פונ'ם קינד וועט ווערען א כלי.

ס'בעקלאגט א וואלף זיין ביטער מזל פאר'ן פערד:
— „איך האב קיין בראק מנוחה נישט,
כאטש נעם און לייג אריין זיך אין דער ערד.
מען יאגט, מען פלאגט מיך,
יעגער, פאסטוכער מיט הינט,
און אזוי, דו זעהסט, איך יאג מיך מיט'ן ווינד".
— „טא, הער רעב וועלוועלע, פארוואס
האב איך אקארשט געהערט א שאס
און א געשריי: אי, ווי,
ער האט ביי מיר מיין קאלב צוריסען!!
טא דאס נאר וואלט איך וועלען פון דיר וויסען,
ווי זאל מען גאר אין דיר נישט שיסען,
אז אומעטום וואלסטו פערביסען?
ווי קאנסטו מנוחה האבען,
אז גראבסט אליין פאר זיך א גראבען?
און אויב אזוי, האסטו אויף רות
גארנישט צו האפען,
ווייל ווי מען בעט זיך אויס,
אזוי קומט אויס צו שלאפען".

איבערגעדרוקט פון „פריהמארגען" אין ריגע

אמאל איז געווען א הון מיט א האן!

אמאל איז געווען א הון מיט א האן. זאגט די הון צום האן: — וואס זאל איך טון?

ענטפערט דער האן: דו לייג אנ'איי, און איך וועל געבען א קריי.

האט די הון געלייגט אנ'איי, און דער האן האט געגעבען א קריי.

האבען זיך מענשען אויפגעכאפט און גענומען זוכען דעם עוף, וואס האט זיי אויפגעוועקט פון שלאף. האבען זיי געפונען דעם האן, פרעגען זיי איהם: — וואס האסטו געגעבען א קריי?

ענטפערט דער האן: — די הון האט געלייגט אנ'איי.

זענען אוועק די מענשען און האבען צוגענומען ביי דער הון דאס איי. האט די הון גענומען שרייען:

— אוי ווי! אוי ווי!

איז געקומען צו לויפען דער האן מיט א קריי: — וואס שרייסטו אוי ווי?

ענטפערט די הון: — מען האט ביי מיר צוגענומען דאס איי.

זאגט דער האן: — א דאגה, וועסטו לייגען נאך אנ'איי און איך וועל געבען נאך א קריי.

ש. לעווינסאן.

די געשיכטע פון בעלייכטונג

עס זענען פאראן ערטער אויף דער וועלט, וואו עס שטראמען ארויס פון דער ערד נאטירליכע ברען-גאזען. אין איינציגע ערטער פלעגט דאס ברענען נאכאנאנד. אין אנדערע ערטער פלעגט מען נאר קאנען שמעקען דעם גערוך פון גאז. מענשען האבען דאס בעטראכט ווי א נאטור-וואונדער. און האבען א לאנגע צייט נישט געוואוסט, וואס צו טון דערמיט. אין יאהר 1824 האט מען צום ערשטען מאל גענומען נוצען נאטור-גאז פאר בעלייכטונג. דאס איז געווען אין דארף פרעדאניא, נעבען טייך איריי, אין שטאט ניו-יארק.

די ערשטע בעלייכטונג פון גאז, וואס איז געמאכט געווארען פון קויהלען, האט די מורדאק איינגעפיהרט אין א טייל פון לאנדאן, אין יאהר 1802.

ערשט ארום די יאהרען 1850, האבען ארימע מענשען געקאנט נוצען גאז-בעלייכטונג אין זייערע וואוינונגען אין גרויסע שטעט.

ארום די יאהרען 70—1875 האט מען גענומען נוצען פאר בעלייכטונג די שטראהלען פון עלעקטריע. מען האט אויסגעפונען אז ווען מען ב'נדט צו אנ'עלעקטרישען דראהט צו א שטיקעל גראפיט, און מען שטעלט דאס אין אנטקעגען נאך א שטיקעל גראפיט, וואס איז אויך פערבונדען מיט עלעקטרישע שטראמען ביי די ברעגען פון די צוויי שטיקלעך גראפיט, און פון די צוויי בעגעגענטע עלעקטרישע שטראמען ווערט א ליכטיגקייט. דאס גיט א סך ליכט און פערבלענדט די אויגען אויב מען שטעהט נאהענט דערביי. דער לאמפ מוז זיין א גרויסער, כדי צו פערהיטען מענשען פון דעם געפעהרליכען עלעקטרישען שטראם. דערפאר פאסען אזעלכע לאמפען פאר הויז-בעלייכטונג. מען האט זיי גענוצט פאר גאסען-בעלייכטונג אין גרויסע שטעט. מען רופט זיי, ארק לאמפען.

פיל גרויסע געלערנטע מענשען האבען נאך אלץ געזוכט א מיטעל ווי צו קריגען בעסערע בעלייכטונג. עס איז געווארען קלאר, אז מען דארף דאס שאפען פון עלעקטריע. איינער פון די זוכער איז געווען טאמאס עדיסאן. איהם איז עס טאקע געלונגען, נאכדעם ווי ער האט אויף דעם געארבייט עטליכע יאהר. אין יאהר 1879 האט עדיסאן געמאכט דעם ערשטען עלעקטרישען למפעל.

די איצטיגע עלעקטרישע לעמפלעך זענען עטוואס בעסער ווי יענעם איז געווען. זיי ווערען אבער געמאכט לויט דעמזעלבען פרינציפ, וואס עדיסאן האט דעמאלט אויסגעפונען.

דאס האט מען צו פערדאנקען יענע מענשען וואס זוכען נאך אלץ בעסערע פערבעסערונגען. (סוף).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 1 ג אדר תרצ"ג

מע)

זון-אויפגאנג 6.27
זון-אונטערגאנג 5.14

פון דעם האנדעלס-געריכט

אנקלאגע פון קרעדיטארען געגען דער „ווידז. מאנופאקטור" געריכט אפגעווארפען

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האבען די קרעדיטארען פון דער „ווידז. מאנופאקטור" אויף דער לעצטער זיצונג אריינגעטראגען אן אנקלאגע, אין וועלכער זיי בעטען צו ליקווידירען דעם „נאר-דזור", מחמת די פירמע האט געגען די פארשריפ-טען נאכ'ן טערמין געמאכט א צווייטען רעגולאציע-פארשלאג.

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס האנ-דעלס-געריכט די אנקלאגע פון די קרעדיטארען אפ געווארפען.

* * *

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס גע-ריכט פערעפענטליכט אן אופאדלאשטש דער פירמע „ה. ט. קונערט" (פעטריק. 87). דער טערמין פון צייט ווייליגען פערעפענטליכען אופאדלאשטש איז בע-שטימט געווארען אויפ'ן 5-טען פעברואר ה. י.

אלס קוראטאר איז נאמינירט געווארען אדוואקאט בערמאן.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „פנחס גערסאן" (פעטריק. 50), האט דאס געריכט בעשטימט א צוגאבע-טערמין אויף א חודש אויף אנצומעלדען די חובות.

זיצונג פון יודישע האנדווערקער-ראט

אויף פאלודניאווא 4 איז עהערנעכטען פאר-געקומען די זיצונג פון ראט פון די יודישע האנד ווערקער אין לאדז. אויף דער זיצונג זענען אנ-וועזענד געוועזען פארשטעהער פון אלע פאכען און צעכען.

נאכדעם ווי דער פארזיצער ה' בוים עפענט די זיצונג ווערט מיטגעטיילט, אז ס'איז געשאפען גע-ווארען א ספעציעלע קאמיסיע, וועלכע דארף זיך פערנעהמען מיט דעם ענין פון לוסטרירען די האנד ווערקער-ווארשטאטען. אין דער דאזיגער קא-מיסיע דארף יעדעס פאך צושיקען איהר פאר-שטעהער, ווייטער ווערט מיטגעטיילט, אז די אר-בייט וועגען אויסארבייטען א פראיעקט צו

נאוועליזירען דאס צעכען-געזעץ

ווערט שוין פארענדיגט און בקרוב וועט דער פרא-יעקט צוגעשטעלט ווערען דעם האנדווערקער-ראט.

נאכדעם האלט אינספעקטאר רייכער פון פ. ק. א. זיין רעפעראט וועגען פראפאגאנדע צו פער-זיכערען זיך דורך פ.ק.א.

דאן איז בעטראכט געווארען פאלגענדער ענין:

די האנדווערקער - צענטראלע, פאלודניאווא 4 האט זיך בשעתו געהאט געווענדעט צו דער האנד-ווערקער-קאמער, זי זאל געבען מעלדונגען אין דער פרעסע, אז

י. דער הויז-בעזיצער

וועלכער בעשעפטיגט ארבייטער ביי זיך אין הויז, ווי: בלעכער, מולער א. ז. וו. איז מחויב זיי צו פערזיכערען. אין דער קראנקען-קאסע, אויף דעם האט די האנדווערקער-קאמער געענטפערט, אז אין בודזשעט איז נישט פאראויסגעזעהען קיין פאזי-ציע אויף אזעלכע הוצאות.

דער דאזיגער ענטפער פון דער האנדווערקער-קאמער האט ארויסגערופען א דיסקוסיע און לסוף איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, אין וועל-כער ס'ווערט געזאגט, אז די האנדווערקער-קאמער איז די איינציגע אינסטיטוציע, וואוהין אלע האנד ווערקער קענען זיך ווענדען נאך שוץ געגען יע-דערליי אונעהרליכער קאנקורענץ, דעריבער

פראטעסטירט דער ראט

געגען דעם אופן, ווי אזוי די קאמער האט בע-טראכט דעם ענין און פאדערט אויף די יודישע ראטמענער, אז זיי זאלען ווייטער פאדערען די דאזיגע מעלדונגען זאלען געגעבען ווערען.

בנוגע די פארוואורפען, אז די יודישע ראט-מענער אין דער האנדווערקער-קאמער האבען בא ביז איצט נישט אפגעגעבען קיין בעריכט וועגען איהר טעטיגקייט, ווערט בעשלאסען צונויפצורופען א ספעציעלע זיצונג פון ראט צו דעם צוועק.

נאכדעם ווי ס'ווערט געשאפען א ספעציעלע קאמיסיע צו ערלעדיגען דעם ענין וועגען

קאלעקטיווער פערזיכערונג פון די האנדווערקער אין פאל פון טויט

ווערט בעטראכט די פראגע וועגען לייזונגען, פון דער רעגירונג און פון קאמונאלע אינסטיטו-ציעס.

דער רעפערענט ה' פרוינד ווייזט אן, אז די

יודישע האנדווערקער ווערען שיקא-נירט ביים בעקומען בעשטעלונגען

אזוי האט די טראמוואי-געזעלשאפט בעראפט דא בען עטליכע הונדערט היטלען. די יו-דישע האנדווערקער-צענטראלע אין הסכם מיט'ן היטעלמאכער-צעך האט אפגעגעבען אן אפערטע מיט א פרייז. צום סוף איז די בעשטעלונג אהועקגעגעבען געווארען אנדערע צו א העכערען פרייז און נישט בעסערע קוואליטעט. אויף אן אנפראגע אין דער טראמוואי-געזעלשאפט איז געקומען אן אויסמיי-דענדער ענטפער.

ס'ווערט בעשלאסען זיך צו ווענדען צום מא-גיסטראט, אז זיינע פארשטעהער אין דער טראמ-וואי-געזעלשאפט זאלען זעהן דעם ענין בעריהרען. ווע-גען דער גאנצער פראגע אין אלגעמיין ווערט בע-שלאסען, אז דאס פרעזידיום פון ראט און פון דער פערוואלטונג זאלען זיך פארשטענדיגען מיט די קריסטליכע האנדווערקער וועגן אננעהמען א בשותפות'דיגע אקציע אין ענין צו

בעקומען רעגירונגס-בעשטעלונגען פאר האנדווערקער

דאן איז די פערזאמלונג געווארען א שטאר-מישע, עטליכע רעדנער האבען

פארגעווארפען דעם יודישען האנדווערקער-פארשטעהער אין שטאט-ראט

ה' מארעק פיין, אז ער האט אין שטאט-ראט גע-שטימט געגען דעם פארשלאג וועגען ווענדען זיך צו דער רעגירונג, אז דירה-געלד זאל ביליגער ווערען.

עטליכע רעדנער ווייזען אן, אז אלע האנד-ווערקער זענען פעראריעמט. דאס הויכע דירה-געלד איז פאר די אן'אונגעהויערע לאסט אין פערהעל-טעניש צו זייערע פערקלענערטע פערדינסטען און צו זייער פרנסה'לאזיגקייט, ס'איז זיך דעריבער נישט פארצושטעלען אפילו, אז דער פארשטעהער פון יודישע האנדווערקער זאל שטימען געגען א גע-רעכטען פארשלאג צו פערקלענערען דעם פרייז פון דירה-געלד.

ה' מארעק פיין ערקלערט, אז ער האט זיך ביי דער אפשטימונג נישט אריענטירט, ווייל די אפ-שטימונג איז פארגעקומען זעהר שנעל.

ס'ווערט בעשלאסען אויסצודריקען בעדויערען צוליב דעם דאזיגען פאל. די יודישע האנדווערקער זאגען זיך ארויס פאר פערקלענערען דאס דירה-געלד.

אויף אן אינטערפעלאציע פון די ה"ה: הורוויטש קאוויטש און עדעלשטיין ווערט בעשלאסען זיך

צו ווענדען צו דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

אז ס'זאלען בעשטימט ווערען א געוויסע צאהל סערטיפיקאטען פאר יודישע האנדווערקער און די לאדזער האנדווערקער-צענטראלע זאל בעקומען א פערטרעטונג אין פאלעסטינא-אמט.

אפשפארונגס-פאליטיק פון ווארשאווער מאגיסטראט

קאן ברענגען צו א שטרייק פונ'ם שפיטאל-וועזען אין גאנצען לאנד

(2) לעצטענס איז אין סיים איינגעפלאסען א רעגירונגס-פראיעקט צו דער נאוועלע פון געזעץ וועגען ארבייטער-אורלויבען, 8-שעה'דיגען אר-בייטס-טאג און דער ענדערונג פון אנדערע אר-בייטער-פריווילעגיעס.

אין שייכות דערמיט האט דער ווארשאווער מאגיסטראט בעשלאסען, גייענדיג אויף דער ליניע פון דעם דאזיגען פראיעקט צו העכערען די צאהל ארבייטס-שעה'ן פאר געוויסע ארבייטער-קאטע-גאריעס אויף 10 שעה אין מעת-לעת.

די ענטשפרעכענדע רעארגאניזאציע דארף איינ-געפיהרט ווערען אין לעבען שוין פון 1-טען מערץ ד. ה. פון היינט אן.

דער עיקר זענען דערמיט בעדראהט די שפי-טאל-אנגעשטעלטע פון גאנץ פוילען, און ממילא אויך פון לאדז.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען די טעג פאר-געקומען אין ווארשא צוויי דרינגענדע קאנפערענצען מיט'ן אנטייל פון פארשטעהער פון לאדז: קאוואלסקי און וואידאן.

עס איז אויסגעדריקט געווארען א שארפער פראטעסט געגען דעם אופן „אפשפארונג" פונ'ם ווא-רשאווער מאגיסטראט, און איצט איז די לאגע אזא, אז עס דראהט א שטרייק אינ'ם שפיטאל-וועזען פונ'ם גאנצען לאנד.

פאר א קאלעקטיווען אפמאך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

קאנפערענץ ביים ארבייט-אינספעקטאר. — צונויפטרעף מיט די פאבריקאנטען. — גרויסער מיטינג

(2) נעכטען איז לויט דער איניציאטיווע פון קרייז-ארבייטס-אינספעקטאר, אינזש. וואיטקיע-וויטש, צוזאמענגערופען געווארען א קאנפערענץ פון פארשטעהער פון די לאדזער ארבייטער-ארגאני-זאציעס, מצד וועלכע עס זענען ארויסגעטאטען: די דעפוטאטען שטשערקאווסקי און וואשקיעוויטש (קלאסען-פעראיין און „פראצא"). דערנאך די פאר-שטעהער פון די טעקסטילארבייטער פון „פראצא" — סאכא, און פון קלאסען-פעראיינען — דער גענעראל סעקרעטאר א.ק.ז.ז. ה' וואלטשאק, פון כאדעצ — פאוולאק און קזשעטשקאווסקי.

צום אנהויב האט דער ה' וואטקיעוויטש דער-קלערט, אז לויט די דירעקטיווען פון דער צענט-ראלער מאכט, האט ער צוזאמענגערופען די דא-זיגע קאנפערענץ, בכדי צו בעקענען זיך מיט דער געשאפענער סיטואציע און צו פעסטשטעלען די פרינציפען פאר'ן צושטאנד-ברענגען און אנקניפען דירעקטע אונטערהאנדלונגען צווישען פארשטעהער פון די ארבייטער און פון די פאבריקאנטען מכוח'ן שליסען א קאלעקטיווען אפמאך.

ווייטער האט דער אינספעקטאר, ה' וואיטקיע-וויטש דערקלערט, אז די רעגירונג שטעהט אויפ'ן שטאנדפונקט פון שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, און אז זי וועט אונטערשטיצען אלע בעמיהונגען אין דער דאזיגער ריכטונג.

דער דעפ. שטשערקאווסקי האט דערויף א פרעג געטון, וואס פאר א שטעלונג די רעגירונג פערנעהמט לגבי די בעריגונגען פון דעם אפמאך.

דער אינספעקטאר האט געענטפערט, אז דאס וועגדט זיך אין דעם, ס'ארא פערלויף די אונטער-האנדלונגען וועלען האבען, און ווי די צדדים וועלען זיך געגענזייטיג אויפשטעלען.

דער דעפ. שטשערקאווסקי האט אנגעוויזען, אז פעראנטווארטליך פאר דער געשאפענער סיטו-אציע זענען די פאבריקאנטען. אנהויבען איצט דירעקטע אונטערהאנדלונגען מיט די אינדוסטריע-לער איז אוממעגליך, ווייל זייערע ארגאניזאציעס — וועגדענדיג זיך כלומרשט מיט דער גרייטקייט אנצוקניפען די אונטערהאנדלונגען — האבען זיך בעמיהט איבערצוהיפען געוויסע ארבייטער-ארגא-ניזאציעס צום לפנים'דיגען גונסטען פון די אי-בעריגע און שטרעבענדיג אין פרינציפ צו צו-קריגען די פעראיינען און צו צוברעכען דעם איינ-הייטליכען ארבייטער-פראנט.

דער דעפ. שטשערקאווסקי האט לסוף דער-קלערט, אז די קלאסען-פעראיין פון די טעקסטיל-ארבייטער שטיצען אונטער אין דעם גאנצען פערנעהם די פאדערונג, וואס איז ארויסגערוקט געווארען אין זייער בריף צום הויפט-ארבייטס-אינספעקטאר.

נאך שטשערקאווסקי'ן האבען גערעדט די איבער-ריגע ארבייטער-פארשטעהער, וועלכע האבען גענצ ליך אונטערשטיצט זיין שטעלונג, און דער אינ-ספעקטאר ה' וואיטקיעוויטש האט דערקלערט, אז מחמת'ן קלארען פרעציזירען די פאסטולאטען, וועט ער אויף פרייטאג, דעם 3. מערץ אין ארבייטס-קאמיסאריאט צוזאמענרופען א קאנפערענץ מיט די פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס די ארבייטער און פאבריקאנטען.

די פארשטעהער פון די ארבייטער-ארגאניזא-ציעס האבען תיכף אין ארבייטס-קאמיסאריאט, אפ געהאלטען א בעראטונג, און בעשלאסען, אויף זונ-טאג, דעם 5. מערץ, 10 אינדערפריה, צוזאמענצו-רופען אין קינא „אשויאטאווי" א גרויסען מיטינג פון ארבייטער-דעלעגאטען פון די אלע דריי פער-איינען. אין דעם דאזיגען מיטינג וועלען אויך אנטיילנעהמען פארשטעהער פון פעטריקאוו, טא-מאשאוו, פאביאניץ, זגערזש, זדונסקא-וואליע און מעגליך אויך, פון סאסנאוויעץ, גושיראדאוו אז"וו.

אונאפהענגיג פונ'ם רעזולטאט פון די ערשטע פערטראקטאציעס מיט די פאבריקאנטען, וועלען אויפ'ן מיטינג אנגענומען ווערען בעשלוסען ווע-גען דער ווייטערדיגער אקציע צו שליסען א קא-לעקטיווען אפמאך.

דער נייער וואיעוואדע אויף זיין אמט

(2) דער נייער לאדזער וואיעוואדע, ה' אלעקסאנדער האוקע נאוואק, איז נעכטען צוריקגע-קומען פון ווארשא און איבערגענומען זיין אמט.

א צוזאמענפאהר פון אגענטען פון זאפאלקעס-מאנאפאל

(אג) אין ווארשא איז פארגעקומען א צוזא-מענפאהר פון די אגענטען פון זאפאלקעס מאנאפאל.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע אין וועלכער עס ווערט פעסטגעשטעלט, אז דאס פאלען פון דער קאנסומ-ציע פון זאפאלקעס רופען ארויס: 1) דאס פער-שפרייטען זיך פון די זאפאלנישקעס, 2) די קלאנ-גען, אז אינגיכען זאלען זאפאלקעס ביליגער ווערען. אין שייכות דערמיט האט די פערוואלטונג גענומען אין אכט די ערקלערונג פון דירעקטאר פון זאפאלקעס-מאנאפאל, אז זאפאלקעס וועלען נישט ביליגער ווערען.

דער צוזאמענפאהר האט אויך אנגענומען א בעשלוס וועגען אונטערנעהמען שריט ביי די מאס-געבענדע פאקטארען וועגען פאראיינהייטליכען דעם אינדוסטריע-שטייער פון זאפאלקעס.

פאליטישער פראצעס

2 יוגענדליכע פערמשפט אויף אויס-בעסערונגס-הויז

(2) אין געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען צוויי יונגלעך: דעם 14-יעהריגען דוד צוקער און 15-יעהריגען יעקב לעמעל. ביידע זענען זיי אנגעקלאגט געווארען אין אויפהענגען א רויטע פאהן אויף דער דראט פון טראמוואי.

ביידע זענען זיי פערמשפט געווארען אויף אויסבעסערונגס-הויז. לעמלען איז די שטראף אפ-געלעגט געווארען אויף 2 יאהר.

שטערונג אין דער טראמוואי-קאמוניקאציע

(2) נעכטען אין דער פריה איז פארגעקומען אויף א קורצער צייט א שטערונג אין דער בעווע-גונג פון די טראמוואיען, מחמת עס איז קאליע געווארען א וואגאן פון דער ליניע נומער 1, וואס האט געמוזט צוריקגעצויגען ווערען פון דער ליניע.

הכנות צום ארויסשיקען קינדער אויף די הייל-קאלאניעס

(2) נעכטען זענען אין דער קראנקען-קאסע פארגעקומען די ערשטע אונטערזוכונגען פון שול-קינדער, וואס דארפען ארויסגעשיקט ווערען אויף די הייל-קאלאניעס קיין טושינעק.

די קאלאניעס וועלען געעפענט ווערען דעם 15 מאי ה. י.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטא-שעווסקי (פעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

Teatr „SCALA", Śródmiejska 15.

היינט, מיטוואך, דעם 1-טען מערץ, 9 אוועגד
וועט ארויסטרעטען אין איינציגען קאנצערט
דער בעקאנטער הומאריסט

יאסעלע קאלאדני

אין זיין אריגינעלען רעפערטואר.
קאלאדני האט געשלאגען דעם רעקארד פון ערפאלג אין ווארשא — מעהר ווי 100 אויספערקויפטע פארשטעלונגען.

בילעטען פון 75 גר. צו בעקומען אין קאסע.

געזעצליך-גאראנטירטע גע-היימע אפשפארונגען

די גרעסטע בעקוועמליכקייט, וועלכע די פ.ק.א. גיט איהרע קליענטען איז די געהיימניש פון די וקלאדען, וועלכע זענען אין דער אינסטיטוציע געזעצליך גאראנטירט. דאס האט א געוואלדיגע בעדייטונג, ווייל קיינער קען זיך נישט דערוויסען וועגען דער סומע פון די אפשפארונגען, וועלכע זענען איינגעלייגט אין פ.ק.א.

פאביאניץ ארבייט מעהרער

(2) אין משך פון די לעצטע וואכען ווייזט זיך ארויס אין דער פאביאניצער אינדוסטריע א בעדייטענדע בעסערונג.

אזוי למשל פליסען איין לעצטענס אין אר-ביימס - אינספעקטאריאט ביטעס וועגען דערלויבען לאזען אין גאנג א דריטע נאכט-שיכטע.

ס'קומען אויך אן מעלדונגען, אז א רייה פאביאניצער פירמעס ארבייט איבער דער נארמאַ-לער צייט.

דאס איז א בולטער בעווייז, אז די פאביא-ניצער אינדוסטריע האט נישט אין די לעצטע וואכען וואס צו קלאגען זיך אויף דער קאניונקטור.

צוזאמענשטויס פון א טראמוואי מיט א פוהר

צום גליק אהן מענשליכע קרבנות

(2) געבען דארף סרעבנא היגטער לאדז, איז דער לוטאמירסקער טראמוואי ארויסגעפאהרען אויף א פוהר, פון א געוויסען גראסמאן (שרודמיעיסקא 106) די פוהר איז צושמעטערט געווארען אויף שטיק לעך. די פערד זענען צוקאליעטשעט געווארען. דער בעל-עגלה איז צום גליק ניצול געווארען.

צוליב דעם צוזאמענשטויס איז דער פערקעהר אויף דער טראמוואי-ליניע איבערגעריסען געווארען אויף א האלבע שעה.

וועד שיסט אויס די גילדערנע ראקעטע?

דעך „אראראט"

וואו? איז ניי-רעמאנטירטען וויסען זאל פון „מאנטייפעל" זאבאדניא 43

ווען בליצט אויף די גילדערנע ראקעטע?

לעזט מארגען וועט איהר וויסען.

די בעשולדיגטע אין עקספעדיציע-שווינדעל

האבען נעכטען בעקומען א בעפרייאונגס-אורטייל

(2) זומער, דעם 1931 יאהר, זענען אין דער לאדזער פאליציי אריינגעפאלען א סך אנקלאגעס וועגען מיסברויכען, וואס זענען בעגאנגען געווא-רען דורך דעם עקספעדיציאנס הויז „א. דאנציגער" (שרודמיעיסקא גאס).

די מיסברויכען זענען בעשטאנען אין דעם, וואס די שותפים פון דער פירמע „דאנציגער" (לייב האבער, הענעך ליפשיץ און בערל פאיאנק) האבען אויסגענארט ביי לאדזער סוחרים געלד און סחורות אויף דער אלגעמיינער סומע פון א נ'ערך הונדערט טויזענד זלאטעס.

אויף פערשידענע אופנים זענען דורך די דא-זיגע לייט בעשווינדעלט געווארען: שוויאטלאווסקי קאן און ברענער", „פערלבערג און טייכמאן", אברהם א"ש, ראובן שמעלער, גרינאך, ראזענבלום, אברהם ליפשיץ, ב. מ. פיק, סענדאווסקי און נאך און נאך אנדערע.

אז מ'האט זיך דערוואוסט אין שטאט וועגען די מעשים פון די דריי „עקספעדיטארען". האט זיי אנגעהויבען צו שרפ'ען אונטער די פיס, און איי-נער פון זיי - האבער - האט טאקע קוים פל[illegible] מאכט פיס.,

די אנדערע צוויי: דער 29-יעהריגער ה[illegible] ליפשיץ (שרודמיעיסקא 18) און דער 57-יעהר[illegible] בערל פאיאנק (קילינסקיעגא 21) זענען נעכטען בעשטאנען פארן געריכט, און בעקומען א בעפריי-אונגס-אורטייל, ווייל עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער „הויפט מאכער" פון די שווינדלערייען איז געווען לייב האבער, און אז דער בעשולדיגטער ליפשיץ איז נישט געווען דער ריכטיגער ליפשיץ.

בעפאלען א יודישע אינקאסענטקע אין מיטען גאס

און צוגענומען א טעקע מיט 100 זל.

(2) די אינקאסענטקע דארע ווייסמאן, איז נעכטען אויף דער פשענדזעלניאנע גאס בעפאלען געווארען פון א רויבער, וועלכער האט ביי איהר ארויסגעריסען די טעקע מיט 100 זל. און אנט-לאפען.

אויפן אלארם פון דער בעפאלענער, האבען זיך די דורכגעהער געלאזט לויפען נאך דעם אי-בערפאלער. ער איז דאן אריין אין שייבלערס קאנסום-געוועלב און זיך פערשטעקט ווי נישט איהם מיינט מען.

צוזאמען מיט די דורכגעהער זענען אויך אריין אין געוועלב דעם אנפאלערס מיטהעלפער. און געמאכט אזא טומעל, אז איהם איז געלונגען צו ענטלויפען מיט דער טעקע.

פאליציי זוכט דעם אנפאלער.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערושער 26

היינט און פאלג. טעג!

דאפעלטער פראגראם:

- I -

„די ענטשיידענדע נאכט"

עראטישע דראמע פון רוסישען אפיצירען-לעבען. אין דער הויפט-ראל

Suzi Wernon

- II -

„מיט בירד'ן אויפ'ן נארד-פאל"

אנהויב פון די פעאנסען מעגליך 4 נאכמיטאג שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

גוט מארגען!

הכל שוחטין...

אלע מעגען שעכטען און דייער שחיטה איז כשר -- אפילו די קהלה -- אזוי לערנט אונז די לאדזער סטאראסטווע.

וואלט אפשר די קהלה-פערוואלטונג גארנישט געהאט דאגעגען, פערקעהרט: בים הײנטיגען קריזיס, קען מען פון אזא ביסעל שחיטה אויך אפלעך קען א ביינדעל... איז אבער דא אן „אבער" איך דער מיט — אזוי ווי די קהלה וועט דאך פון דער שחיטה האבען א הכנסה, דארף מען ליקווידירען דעם קהלה-שטייער (צו שטייערן זענען אנדערע „פירשע"!...)

אי, פון וואנען קען מען וויסען, וואסערע הכנסה סוועט ברענגען די שחיטה? כידוע ווערען דאך פון טאג צו טאג אלץ וועניגער בהמות, אז אומעטום, אויף די העכסטע אמטען טרעפט איהר בהמות, א חוץ... אין שעכט-הויז — טא פון וואנען וועט זיך נעהמען די הכנסה פון דער שחיטה?...

יא, ס'איז אבער בישטא קיין שלעכטס, ס'זאל דערפון קיין גוטס נישט אויס.

וואסערע גוטס קען אונז ברענגען דאס, וואס די קהלה נעהמט איבער די שחיטה?

א שלום.

נישט אויפ'ן כינעזיש-יאפאנישען פראנט, נאר אויפ'ן גער-אלעקסאנדער-פראנט.

ווי אזוי?

נעהמט, זייט מוחל, און לייענט דעם לעצטען קהלה-בעריכט, און איהר וועט זיך שוין אנשטויסען: — מינצבערג האט געריט און בנימין רוט האט גע-הערט. בנימין רוט האט געריט און מינצבערג האט צוגעשאקעלט מיט'ן קאפ — מסכים. בנימין רוט איז אריין אזש אין דריי קאמיסיעס — איז דאס נישט דער בעסטער סימן, אז ס'האלט פאר אנ„אויגאוה"?..

הקיצור: דעם שלום וועט ברענגען... די שחיטה!...

אבּ—נעם.

א טויט קינד צווישען קברים

(2) אויפ'ן יודישען בית-החיים איז נעכטען גע-פונען געווארען א ניי-געבוירען קינד, א מיידעלע, וועלכעס איז געלעגען צווישען די קברים איינגע-וויקעלט אין שמאטעס.

דאס טויטע קינד איז אפגעפיהרט געווארען אין פראזעקטאריום. די פערברעכערישע מוטער ווערט געזוכט פון דער פאליציי.

אז מע מי — מי מען...

ווי אזוי א ראדיא-מאנטער זוכט פרנסה

(א) מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר גע-מאלדען, אז אין צענטער שטאט מאכט עמיצער בכיון קאליע די ראדיא-אנטענעס, און מ'ווייסט נישט ווער דאס איז.

איצט האט מען נאך א לענגערער אבסערוואַ-ציע געכאפט דעם „גאסט"

עס האט זיך ארויסגעוויזען אז דער קאליע-מאכער איז דער ראדיא-מאנטער אנטאני לודוויטשאק (פון פיפער-גאס 11) וועלכער האט עס גע-טון דערפאר, כדי רעפארירען זיי קאנען פערדינען און נעהמען דערפאר בעצאהלט.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

108)

מרים מיט דור'ן זענען געבליבען אליין מיט א מת אויף דער פאדלאגע. זיי האבען זיך גאר-נישט ארייענטירט ווי דער אומבעקאנטער וואס איז אין דער לעצטער מינוט אריינגעקומען, האט מיט-גענומען מאקס'ן און זיי זענען געבליבען אליין. וואס האבען זיי איצט געהאט צו טון? דאס איז געווען א לאגע אהן אויסוועג. מרים האט זיך גע-בראכען די הענד. זי איז געווען פערצווייפעלט און נאהענט צו משוגעת.

דוד איז געווען איינגאנצען צוטומעלט. וואו-אהין האט דער דאזיגער אומבעקאנטער מאן מיט-געשלעפט דעם מערדער. דוד האט חושד געווען, אז דאס קריגען זיך פון די צוויי מענשען איז גע-ווען נאר אנ'אנשטעל. אין אמתן איז דער אומבע-קאנטער געקומען, כדי ארויסצוראטעווען דעם מער-דער פון דער לאגע, אין וועלכער ער האט זיך געפונען.

וואס טוט מען, דוד, האט מרים היסטע-ריש זיך צעוויינט.

דוד האט זיך נישט געקענט קיין עצה גע-בען, ער האט אפילו נישט געוואוסט וואס ער זאל ענטפערען, ווייל ער האט ווירקליך נישט געוואוסט וואס ער זאל אנהויבען צו טון.

איך וויים נישט, איך וויים גארנישט.

— אפשר זאלען מיר פון דאנען ענטלויפען, אפשר איצט אוועקגעהן פון דאנען און פרובען זיך ערגיץ אויסבעהאלטען.

וואס איז דאס פאר אנ'אויסוועג? מיר האבען דאך קיין של כסף נישט געטון. מיר זענען דאך קיין שום פערברעכען נישט בעגאנגען. פארוואס זשע זאלען מיר ענטלויפען, איך האלט, אז מען דארף מיטטיילען דער פאליציי.

מרים איז געווען אהן ווילע. אין דער איצ-טיגער לאגע וואלט זי אויף אלץ און אלעמען מסכים געווען. זי האט דעריבער נישט געפרובט זיך איינצו'עקשנ'ען און איז צוזאמען מיט דור'ן אוועק אין דער פאליציי, דארט האבען זיי דער-צעהלט אלע איינצעלהייטען פון דער דאזיגער מאד-נער געשיכטע. פאליציי-בעאמטע זענען אוועק צו-זאמען מיט זיי אין דער וואוינונג און האבען דארט אין אנ'אונגעוועהנליכער לאגע געפונען אויף דער פאדלאגע דעם טויטען קערפער פון „לייבעל גנב", וועלכער איז דער פאליציי געווען גוט בעקאנט מיט דעם האט זיך אבער דאך געהיימניס מיט דעם מארד נאך נישט אויפגעקלערט. די פאליציי האט זיך פערלאזט אויף די רייד פון מרימען און דורן, אבער פערהאלטען האט מען זיי דאך, ס'האט געהייסען, אז מ'פאלט זיי ביז מ'וועט געפינען דעם ריכטיגען מערדער. די פאליציי איז געווען איצט בעשעפטיגט מיט איין זאך, אויסצוגעפונען מאקס'ן דאס וואלט מיטאמאל אין א געוויסער מאס אויפ-געקלערט דעם ענין. מ'האט איהם אבער ארומגע-זוכט, וואו ס'האט נאר געקענט זיין א השערה, אז מ'וועט איהם געפונען, אבער אומזיסט. פון מאקס'ן איז קיין שום שפור נישט געבליבען. אויך מאקס'ס פאמיליע, וועלכע איז אינפארמירט געווארען וועגען דעם גאנצען ענין, האט איהם געזוכט און אין ערגיץ נישט געפונען.

מאיר באמבעל האט מאקסען געפיהרט איבער די הויפט-גאסען פון דער שטאט, ווען נאר מאקס האט זיך געוואלט אויסדרעהען, אדער פערקירעווען אין א זייט. האט איהם מאיר באלד אנגעכאפט פארן קארק מיט זיינע אייזערנע הענט. מאקס איז געווארען געהארכזאם און געפאלגט אלץ וואס מאיר האט געהייסען. זיי זענען געגאנגען זעהר לאנג איבער גאסען און געסלעך, ביז זיי זענען געקומען אין דער געגענד וואו ס'וואוינט די אונטערוועלט. מאקס'ן זענען געווען בעקאנט די דאזיגע גאסען און ער האט שוין געפיהלט, אז ער איז אריינגעפאלען, אז דעם וועמען ער האט דער-שאסען און דער אין וועמענס הענט ער געפינט זיך איצט, געהערען צו דער ספערע פון דער אונטערוועלט און ער וועט דעריבער מוזען זיין איצט פעראנטווארטליך פאר ערמארדען זייערס א מענש. ער האט אבער נישט געהאט קיין עצה און ער האט געמוזט מיטגעהען מיט זיין בעגלייטער. מאקס האט זיך בעמיהט, אז דער וועג זאל וואס לענגער געדויערען. ער האט נאך אלץ געהאפט, אז איהם וועט זיך איינגעבען זיך ארויסצודרעהען פון זיין בעגלייטער און פערשוואונדען צו ווערען פון זיינע אויגען. ער האט אבער געהאט א טעות, ווייל מאיר איז נישט געווען פון די מענשען, וועל-כע מ'קען אזוי לייכט אפנארען. מאיר האט פלוצ-לינג געהייסען, אז מאקס זאל זיך אפ-שטעלען. דא האט ער זיך ארומגעקיקט פון אלע זייטען און אויסנוצענדיג דעם מאמענט, ווען קיינער איז אין דעם ליידיגען געסעל נישט געווען, האט מאיר זיין קרבן אריינגעפיהרט אין דעם האלב-איינגעפאלענעם הייזעל. זיי זענען אדורכגע-גאנגען דורך א פינסטערען הויף און ארויף אויף א האלבען שטאק האלב-צובראכענע הילצערנע טרעפען. מאקס האט געמוזט גוט אנשטרענגען זיינע אויגען, אז ער זאל זעהן צו געהן, דאגעגען מאיר, וועלכער איז דא געווען א היימישער מענש איז בעגאנגען דרייסט, אונטערשטופענדיג מאקס'ן, אז דער וועג זאל שוין נעהמען א סוף.

זיי זענען אריינגעקומען אין א קליין שמוצעל פול מיט רויך פון א קליין נאפט-לעמפעל, וועל-כעס האט זיך דארט געברענט. אין שטוב איז קיינער נישט געווען, ווייל מאיר האט געעפענט די טיר מיט א שליסעל, וועלכען ער האט ארויס-גענומען פון טאש.

אין דעם קליינעם צימערל האט זיך געפונען א הילצערן בעט, הויך אנגעלעגט מיט בעטגעוואנד, ווייטער איז געשטאנען א טיש מיט 2 שטוהלען, אנ'אייזערן אויוועלע און נאך קליינינקייטען.

ווי נאר די צוויי מאנספערשוינען זענען אריינגעקומען אין דעם קליינעם צימערל, האט מאיר אנגעכאפט מאקס'ן ביים קארק און מיט דער גאנצער קראפט א שליידער געטון אויפ'ן בעט. מאקס איז געפאלען און זיך געגעבען אזא קלאפ אין דער וואנד, אז ער האט מאמענטאל פערלוי-רען דאס בעוואוסטזיין.

(פארטזעצונג קומט).

זיך פערשאַרפט דער שטרייק
אין דער זאַקען-אינדוסטריע אין אַלעקסאַנדער

(2) צוזאַמען האָבען זיך אָפגעשטעלט אַלע זאָקען-פאַבריקען אין אַלעקסאַנדער.

פון אַנ׳ערך 100 פאַבריקען אין אַלעקסאַנדער האָבען לעצטענס געאַרבייט קנאַפע 40.

די אונטערהאַנדלונגען פון ביידע צדדים האָבען לעת עתה נישט געבראַכט צו קיין שום רעזולטאַט.

די אַרבייטער פאָדערען העכערע לוינען, ווי די, וואָס זענען געווען בעשטימט לויט׳ן פריהערדיגען אָפמאַך.

היינט פאָהרט אַרויס קיין אַלעקסאַנדער דער אַרבייטס-אינספעקטאָר אַפּאַלסקי, כדי פערזענליך צו אינטערווענירען.

3 „אַמאַטאָרען" אויף פרעמדע דאַמען-מאַנטלען
בעקומען צוזאַמען 2 יאָהר תפיסה

(2) פאַר׳ן געריכט זענען געשטאַנען 3 „פייגעל", וועלכע האָבען אויף אַ „זאַבאַווע" אַרויסגעצויגען פון אַ דאַמען-בייטעל אַ נומער פון דער גאַרדעראָבע און אַזוי אַרום אַרויסבעקומען צוויי מאַנטלען פון די שוועסטערן נאַוויצקי.

די בחורים האָט מען שפעטער געכאַפּט, און נעכטען האָבען זיי בעקומען זייער פסק: קאַרנאַווסקי און בלאַדנאַרעק זענען פערמשפט געוואָרען צו 6 חדשים און זיגמונט פּאַוולאָווסקי אויף אַ יאָהר תפיסה.

גנבים דערשרעקען זיך פאַר׳ן סטרוזש
וואַרפען אַוועק דעם רויב און אַנטלויפען

(2) אין ראָזענצווייגס וואָהנונג (אַנדזשעיאַ 46) האָבען זיך אַריינבעקומען גנבים ווען די ראָזענצווייגס זענען נישט געווען אין דער היים. האָבען איינגעפּאַקט פערשידענע ווערט-זאַכען אויף אַ סומע פון 2 טויזענד זלאָטעס.

אַרויסגעהענדיג פון טויער, זענען זיי בעמערקט געוואָרען פון סטרוזש, וועלכער האָט אויפגעהויבען אַ גוואַלד, די גנבים האָבען דאַן אַוועקגעוואָרפען דעם רויב און אַנטלאָפען.

די גנבים ווערען געזוכט פון דער פּאָליציי.

רעציטאַציע-אָווענד פון לענאַ מאַן
פרייטאָג אין שטאָט-ראַט

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט קומט דעם קומענדיגען פרייטאָג אָווענד, דעם 3-טען ד.ח. פאָר אין זאַל פון שטאָט-ראַט אַ רעציטאַציע-אָווענד פון דער טאַלאַנטירטער יודישער שוישפּילערין פרל. לענאַ מאַן.

די שוישפּילערין וועט רעציטירען די בעסטע זאַכען פון דער קלאַסישער און מאָדערנער ליטעראַטור. צ. א. י. ל. פּרץ, שטיינמאַן מאַנגער, מאַלאַדאָווסקאַ און אַנד.

דער רעציטאַציע-אָווענד פון פרל. מאַן פערשפּרעכט צו זיין אינטערעסאַנט.

פון דער פירמע „טרוואַלאַביב"

צוליב׳ן יובילעאום פון דעם שיף-געשעפט „טרוואַלאַביב" נאַוואָמיעסקאַ 28, אַרדענט איין די דירעקציע פון דער פירמע 14 ביליגע רעקלאַמע טעג פון איהרע פיינע שיך-אויסאַרבייטונגען. ס׳איז צו האָפען, אַז צוליב די נידריגע פרייזען און בעסטער קוואַליטעט וועט די אויביגע שיך-פירמע האָבען דעם געהעריגען ערפאָלג.

אָפגעוועגדעט דעם צאָרן פון שוואָגער
און געוואָרפען זיך שלאָגען דעם פּאָליציאַנט

(2) פראַנציסעק באָגוסלאַווסקי (פון זאַגאַיעניקאָווע 2 אויף באַלוטי) קאָן נישט אַדורכקומען מיט זיינע צוויי שוואָגערס עדוואַרד אַדאַמעק און יאַן אַנטאָשיאַק.

עס האַנדעלט זיך וועגען עפּעס אַ ירושה.

זענען די צוויי שוואָגערס געקומען נעכטען צו באָגוסלאַווסקי׳ן בעוואָפענט מיט העק, הייגאָפּלען און גאַרדעראָבען, און אָנגעהויבען איהם צו בעלייגען פון אַלע זייטען מיט קלעפּ.

אויף זיינע געוואַלדען איז געקומען צו לויפען דער פּאָליציאַנט עדמונד רוינאָ, וועלכער האָט געוואָלט פונאַנדערייסען די שלעגערס.

די שוואָגערלעך האָבען דאַן אָפּגעלאָזט באָגוסלאַווסקי׳ן און זיך אַ וואָרף געטאָן אויפ׳ן פּאָליציאַנט וועלכער האָט ש׳צעבריג זיך פאַר אַנטאָשיאַק׳ן, איהם אַ שטאָך געטאָן אין האַנד מיט זיין באַגנעט.

די אָנפאַלער זענען אַרעסטירט געוואָרען און אַ סברא, אַז זיי וועלען געשטעלט ווערען פאַר אַ שטאַנד-געריכט.

מאָרגען מיטינג וועגען דער קהלה-ווירטשאַפט

מאָרגען, דאָנערשטאָג קומט פאָר אַ גרויסער מיטינג אונטער דער לאָזונג: אַ נאַציאָנאַלע יודישע קהלה אָדער תקיפים-הערשאַפט".

צום מיטינג קומען ספּעציעל פון וואַרשאַ די פּרנסים: ד״ר יצחק שיפּער און מנחם עלענבערג. אויסערדעם וועלען זיך בעטייליגען: דעפּ. ד״ר ראָזענבלאַט, לאַוניק א. יאָעל און די פּרנסים פון דער ציוניסטישער פראַקציע אין דער לאָדזער קהלה מ. ח. רומקאָווסקי, משה לימאַן, ק. לעווענסאָן, וו. האַלבערשטאַט א. א.

אימרע אונגאַר אויפ׳ן פילהאַרמאָנישען קאָנצערט

זונטאָג נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל דער 4-טער גרויסער נאָכמיטאָג-קאָנצערט אונטער דער ליטונג פון זעהר בעליבטען דיריגענט איגנאַצי נוימאַרק.

אַלס סאָליסט אויפ׳ן אויבערדערמאָנטען קאָנצערט טרעט אויס דער וועלט-בעריהמטער אימרע אונגאַר, וועלכער וועט אין בעגלייטונג פון פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער אויספיהרען דעם פאָרטעפּיאַן-קאָנצערט פון שאָפּען.

די בילדער-אויסשטעלונג פון קינסטלער ראָזאַניעצקי
בלייבט אָפען אַ קורצע צייט

די בילדער אויסשטעלונג פון בעוואוסטען קינסטלער ראָזאַניעצקי, וועלכער איז אָנערקענט געוואָרען דורך בעוואוסטע פראַנצויזישע און דייטשע קונסט קריטיקער, איז אַ מיטגליד פון פראַנצויזישען קונסט-סאַלאָן אין פּאַריז, בלייבט אָפען נאָר נאָך אַ קורצע צייט. די אויסשטעלונג איז אָפען היינט פון 2 בייטאָג ביז 8 אָוונט.

היינט גיט דער קינסטלער ראָזאַניעצקי ערקלערונגען איבער זיינע ווערק.

מיר ראָטען דעם לאָדזער עולם זעהען זיך צו איילען און אויסנוצען די געלעגענהייט צו בעזיכען די אינטערעסאַנטע אויסשטעלונג.

אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון מענער-מאַגאַזין-אַרבייטער

היינט איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון מענער-מאַגאַזין-אַרבייטער. דער שטרייק איז אויסגעבראָכען צוליב דעם, וואָס די מייסטער זענען נישט נאָכגעקומען די פאָדערונגען פון די אַרבייטער, וועלכע פערלאַנגען די לוינען פון יאָהר 1932 (זומער-סעזאָן) און אָפּשאַפען די ציל-אַרבייט. מיט׳ן שטרייק פיהרט אָן דער אַלגעמיינער בעקליידונג-פאַראיין, בזשעזשינער 5.

לעצטע גאַסטשפּילן פון דר. פּאַול באַראַטאָוו אין „סקאַלאַ"

ד״ר פּאַול באַראַטאָוו צוזאַמען מיט׳ן גאַנצען אַנסאַמבל וועט שפּילען אין לאָדז נאָר נאָך אַ פּאָר געצעהלטע פאָרשטעלונגען. היינט צוליב פראָבען צו דער לעצטער פּרעמיערע סעמיאָנ׳ס יושקעוויטשעס „דער קעניג" ווערט נישט געשפּילט. מאָרגען דאָנערשטאָג צום לעצטען מאָל א. סטרינדבערגס „דער פאָטער" מיט ד״ר פּאַול באַראַטאָוו אין דער טיטול ראָל. פרייטאָג פּרעמיערע פון יושקעוויטשעס דראַמע „דער קעניג".

קאָנצערט-אָווענט
פון אַלאַ לילית און וול. גאָדיק

מיטוואָך, דעם 8 מערץ ה. י. קומט פאָר אַ קאָנצערט-אָווענט פון אַלאַ לילית און וול. גאָדיק, וועלכע וועלען אויפטרעטען מיט אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם און ס׳איז זיכער, אַז פּונקט ווי ביים ערשטען קאָנצערט וועט אויך דאָסמאָל אויספּעלען בילעטען בייד ער פילהאַרמאָניע-קאַסע.

היינט אין די פּוילישע טעאַטערס

שטאָטיש טעאַטער: פּרעמיערע „די פרוי וואָס האָט געקויפט אַ מאַן".

קאַמעראַל-טעאַטער: „די גייסטער".

פּאָפּולאַרני-טעאַטער: „אָרלאָוו".

„יאַר" רעוויו-טעאַטער: „שריי לאָדז".

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	—	—	—	76.25
3 פּראָצענטיגע	בויראָוואָלאַנע	—		44.75
4 „	דאָלאַרובקאַ	—		57.85
7 „	סטאַביליזאַציע (אַמ.)			58.13
8 „	וואַרשאַווער	פאַנד-בריף		43.75
8 „	לאָדזער	„	„	40.20
ענגלישע פונט	—	—	—	30.58
דאָלאַר	—	—	—	8.90
גאָלד-דאָלאַר	—	—	—	9.05
גאָלד-רובל	—	—	—	4.78

טעאַטער „סקאַלאַ"

איילט צו זעהן די לעצטע גאַסטשפּילן

פון דעם וועלט-בעריהמטען קינסטלער

ד״ר פּאַול באַראַטאָוו

צוזאַמען מיט׳ן ערשטקלאַסיגען אַנסאַמבל.

היינט ווערט נישט געשפּילט.

מאָרגען דאָנערשטאָג, 9 אָוונט

פרייזען פון 60 גראָשען ביז 2.20 זל.

צום לעצטען מאָל דער

פאָטער

פרייטאָג, דעם 3. מערץ, 9 אָוונט

לעצטע פּרעמיערע!

דער קעניג

פון סעמיאָן יושקעוויטש.

זונטאָג, ד. 5-טן, 12 פאַרמיטאָג

לעצטער פרימאָרגן

פאַר די ברייטע מאַסען און אַרבייטער-אינטעליגענץ

פרייזען פון 49 גר. ביז 1.50

דוד גאָלדער

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער

אויפ׳ן צאַרישען קריגס-פלאָט אין פינלאַנד
(זכרונות פון אַ ים-אָפיציר)

פון אָנפאַנג האָבען מיר זיך דערשראָקען, געמיינט, אַז מען גיהט זיי דערשיסען. באַלד אָבער איז אַלץ אויפגעקלערט געוואָרען.

פאַר׳ן שטעלען זיך אויפ׳ן ווינטער-אָפּרוה אין האַפען פון סוועאַבאָרג האָבען די מאַשינים טען צונומען די מאַשינען אויפ׳ן פאַנצער-שיף. איצט אָבער האָט דער רעוואָלוציאָנערער קאָמיטעט בעשלאָסען אויפצושטעלען די מאַשינען-טיילען כדי צו האַלטען די פאַנצער-שיף אין מלחמה-גרייטקייט.

אויך די קעסעל-הייצער האָבען פונאַנדער-געהייצט די קעסלען. מיר אַלס שיפס-קאָמאַנדיר. איז אַזאַ פאָרזיכטיגקייט זעהר געפעלען געווען. ס׳האָט זיך געוואָלט וויסען וואָס די רעוואָלוציאָנערען וועלען טון ווייטער.

די עסקאַדרע קריגס-שיפען איז געשטאַנען אויפ׳ן ראַנד פון האַפען איינגעפראָרען אין אייז, אויף אַרויסצופיהרען די עסקאַדרע אין אָפענעם ים וואָלט מען בעדאַרפט האָבען אַ אייז-שפּאַלטער שיף. צו האָבען זיי דאָ ערגעץ באַהאַלטען אַזעלכע שיפען?

אַזוי טראַכטענדיג, האָב איך קוים בעמערקט, ווי אין אָפיצירען-זאַל איז אַריינגעקומען דער הויכער און דיקער שיפס-קוכער. ער איז געשטאַנען אַנ׳אויסגעפוצטער אין אַ ווייסער היטעל און בלאַנק ווייסען פאַרטוך. ער האָט זיך אומגעדרייט צו די אַרעסטירטע אָפיצירען און האָט אַ זאָג געטון:

— דאַכט זיך, אַז אין אָפיצירען-זאַל איז ליכטיג און וואַרעם, טאָ פאַרוואָס זיצען די הערען אָפיצירען אַזוי צונויפגעקאָרטשעט!

און אומדרייענדיג זיך צו די מאַטראָסען פון קאַראַאול האָט ער געזאָגט:

— איך קאָך היינט פאַר אַלע מאַטראָסען אַן אויסגעצייכענטען מיטאָג!

יענע האָבען איהם אָנגעקוקט פערוואונדערט.

— וואָס עפּעס אין מיטען דער נאַכט האָסטו זיך געשטעלט קאָכען אַ מיטאָג.

— מען מוז דאָך מיט וואָס נישט אין פייערן אונזער נצחון — האָט ער געענטפערט — אָט האָב איך גענומען צו זיך אַלס געהילף דעם קוכער פון אָפיצירען-קיך. אָט וועלען מיר דאָס האָבען אַ זופּ! זינט איך דין אויפ׳ן שיף האָט איהר נאָך קיינמאָל אַזאַ מיטאָג נישט געגעסען. צו צוויי פונט פלייש אויף אַ מאַטראָס! הלואי ווייטער נישט ערגער!

— אי! דאָס איז גוט! — האָט איינער פון קאַראַאול-מאַטראָסען אויסגעשריגען, רייבענדיג די הענט פון שמחה. דער שיפס-קוכער איז באַלד אַוועק צו זיך אין קיך.

ס׳זענען אַזוי אַוועק אַ פּאָר שעה אין אַ געמאַטערטער וואַרטעניש, דערווייל האָבען די אויפגעשטאַנענע מאַטראָסען נאָך קיין זאַך נישט געגעסען אונז. אַ סך פון די אַרעסטירטע ים אָפיצירען האָבען זיך אויסגעצויגען אויף די שטולען, אַנדערע האָבען זיך צולייגט אויף די זאָפקעס, אַנדערע זענען געשטאַנען אָנגעלעהנט אָן די פענצטער אָדער די ווענט, אַלע זענען געווען שטיל.

מיר האָט אָבער דערעסען דאָס שטילשווייגען און איך האָב בעשלאָסען אַ שמועס צו טאָן מיט די מאַטראָסען פון קאַראַאול. מאַכענדיג אַ פריילעכע מינע האָב איך געזאָגט צו זיי:

— נו, האָט איהר בידערלעך אונז קונציק אַרומגעאַרבייט! אין איין מאָמענט האָט איהר פערכאַפּט דאָס קריגס שיף פּונקט ווי לויט אַ פאָהר-פּלאַן.

אויף דעם האָט אַ מאַטראָס זיך אָפּגערופען:

— איז וואָס זשע מיינט איהר! אי זאַלכע זאַכען טאָר מען נישט זיין קיין שלאָף-מיטשקעס!

און דער קאַראַאול-קאָמענדאַנט גאָסירין האָט מיט אַ לייכטען שמייכעל זיך געווענדעט צו מיר:

איהר האָט דאָך געוויס זיך געגרייט צו שטעלען אַ ווידערשטאַנד?

— מעגליך, אַז אַזוי איז געווען די לאַגע...

— ער האָט מיר איבערגעריסען:

— מיר ווייסען אַלץ וואָס ביי אייך אין אָפיצירען-זאַל האָט זיך געטאָן. מיר ווייסען אַפילו אַז לייטענאַנט בראַסאָוו האָט געוואָלט אויפרייסען די שיף נאָר איהר האָט איהם נישט דערלאָזען. אָבער אַלץ איינס, וואָלט זיך דאָס איהם נישט איינגעגעבען.

דאָס דאָזיגע ביסעל האָט מיר איבערראַשט, איך האָב איהם אָנגעקוקט מיט פערוואונדערונג.

— אויף אַזוי פיל, האָב איך זיך נישט געריכט!

— געוויס האָט איהר זיך נישט געקענט ריכטען! — איהר האָט אַלץ געקוקט אויף אונז ווי אויף כשרה בהמהלעך.

איך האָב דערווידערט:

— איך, אַלס שיפס-קאָמאַנדיר האָב קיינמאָל נישט בעטראַכט די מאַטראָסען ווי בהמות.

— נו אויב אַזוי, זענען מיר אייך זייער דאַנקבאַר — האָט דער קאָמענדאַנט פון קאַראַאול גאָסירין מיר אָפּגעענטפערט — אָבער מיר האָבען געוואוסט פון אַלץ וואָס ביי אייך האָט זיך געטון. מיר ווייסען אַפילו די נעמען פון די געהיים-אַגענטען וועלכע איהר האָט געהאַלטען צווישען אונזערע מאַטראָסען. ביי די דאָזיגע ווערטער האָבען עטליכע פון די אַרעסטירטע אונטער-אָפיצירען אַרונטערגעבויגען די קעפּ.

און האָב באַלד ביי זיך געמאַכט אַ אַ אויספיהר: עס האָט אונז אָפיצירען שטענדיג געוואונדערט, פאַרוואָס מען האָט פאַר דער גאַנצער צייט פון מלחמה נישט אַרעסטירט קיין איין פערדעכטיגען אין רעוואָלוציאָנערער טעטיגקייט ביי אונז אויף דער קריגס שיף. איצט איז מיר שוין קלאָר געוואָרען פאַרוואָס דאָס איז אַזוי געווען. די מאַטראָסען האָבען געקענט די מוסרים און זיי האָבען זיך געהיט פאַר זיי.

(ווייטער מאָרגען).

ציטעס

פאר
גראפישע אנשטאלטן
דרוקערייען און פערלאגן
עטעסעטערא
די איינציג יידישע ציקאגראפיע
אין לאדז
„גענקע"

פעטריקאווער 104
טעל.: 241-24

ספעציעלע אמבולאטאריום
פאר הארץ-קראנקהייטען

אונטער דער לייטונג פון געוו. ארצט פון ווינער און לאנדאנער קליניקעס פאר הארץ-קראנקהייטען ד"ר פ. וואלס. עלעקטראקארדיאגראף, רענטגען, אנאליזעס צו פארשטעהן די פונקציעס פון הארץ. ווארשא. ניעצאלא 4 פון 1 ביז 7 אווענד. טעל. 215-80. א וויזיט מיט אלע דורכלייכטונגען 5 זל.

אוונט-קאמפלעטן פאר ערוואקסענע

צוליב די גרויסע פארשטריטען פון די אנפאנגס-גרופע ביי אונזערע אוונט-קאמפלעטן, וועלכע איז איבערגעגאנגען אין די העכערע אפטיילונג, נעהמען מיר אן שילער אין דער אנפאנגס, ווי אויך אין די העכערע גרופען. ס'ווערט אויך ערעפנט הילף פאר שול-יוגענד אין גרופען און עינצעל ביז 8 קלאסען. פארשטריט געזיכערט, ווייל עס ווערט געלערנט לויט דער נייעסטער מעטאדע.

צוליב דעם קריזיס — זעהר בילינע פרייזען.

א גרופע יודישע קוואליפיצירטע פעדאגאגען
סירינסקיעגא 4, וואוינונג 45.

אכטונג, צייטונגס-פערקויפער!

די פערוואלטונג פון פוילישען צייטונגס-פערקויפער-פעראיין, וועלכער געפינט זיך פיעטריק. 73 מאכט בעקאנט, אז מוצש"ק, דעם 4-טען מערץ, פינקטליך 8 אווענד, ווערט גערופען

א פערזאמלונג

פון אלע צייטונגס-פערקויפער אהן אונטערשיד, וועגען פערבעסערן אונזער לאגע אויף אלע געביטען.

בעזונדערס מיר יוד. אינפארמאציאנס-קאמיסיע בעטען אלע יודישע צייטונגס-פערקויפער אין אונזער אייגענע אינטערעסען צו קומען פינקטליך.

די אינפארמאציאנס-קאמיסיע
די פערוואלטונג.

צאהן-ארצטין
J. ROZIN-REICHOWA

האט זיך איבערגעצויגען
אויף 38 זגערזשער 38
(געגענאיבער זגעזשער 15)
נעהמט אן פון 10–2 מיטאג און 4–7 נאכמ.
צו לעטשניצע-פרייזע.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פריוו פאסטונס

ס'ווערט געזוכט א ווייגערמאכער - געזעלען ביי י. ל. ראזענקאפף, זגערזשער 32. 1042

א קוואליפיצירטער שטריקער-ארבייטער אויף קראפט ווערט געזוכט ביי מעלער, אגראדאווע 9.

לאקאלען

א האלב אדער א טייל פראנט-געשעפט אויף נאוואמיעסקא, זאפארט אבצוגעבען. אפגעבען אין אדמיג. אונטער „פראנט". 1043

צו פערדינגען ענצעלנע מעבלירטע צימערן מיט בעזונדערע איינגאנג. צו ערפאהרען וואכאדניא-גאס 19, ביי זענדעל. 1017

מעבליבט ארבייט

א קוואליפיצירטע בוכהאלטערקע זוכט א פאסטען, אויך אויף שעה'ן. אגראדאווא-גאס 1, לאבערשטיין. 1023

LEŻY W WASZYM

powiększyć znacznie sfery kupujących.
Osiągniecie to tylko, dzięki celowej reklamie, przeprowadzonej przez
AKWIZYCJĘ OGŁOSZEŃ
FUCHS'a
Piotrkowska 50
tel. 121-36

פאלקסגעזונט

אילוסטרירטער פאפולער-וויסענשאפטליכער זשורנאל פאר היגיענע און מעדיצין

צענטראל-ארגאן פון דער געזעלשאפט צו פערהיטען דאס געזונד פון דער יודישער בעפעלקערונג „טאז"—„אזע" אונטער דער רעדאקציע פון ד"ר מעד. צמח שאבאד (ווילנא)

אינהאלט: 11-טער יאהרגאנג

מיטלען געגען אפפריהרונגען (מיט 2 בילדער) ד"ר גראסמאן (מינכען); נישט נארמאלע מאנאטליכע בײַ פרויען — ד"ר ש. חזן (גראדנע); הונגער און שפעטים — ד"ר צ. שאבאד; וואס וויסען מיר וועגן די בעלייגטע צונג? — פראפ. י. באאס (בערלין); ווי דארף מען זיך פיטערן ווינטערצייט — ד"ר פ. שעוד; צו אונזערע לייענער — צ. ש.; וואס איז שווינדסוכט — ד"ר ע. קרומסקי; נערווענקע וועגען פאפולעריזירען מעדיצינישע וויסענשאפט — ד"ר ל. יאקובזאן (פינסק); היט זיך פון גריפע! (מיט 4 בילדער) — "."; מעדיצינישע אפאריזמען: ווי פערהיט מען די גנגעל פון קראנקהייטען? — פראפ. ת. פריי. שפייז-רעצעפטען; בריפקאסטען; מעדיצינישע עצות; מודעות.

בעקאנטמאכונג!

די פריזיר-אנשטאלט
א. ליבעסקינד, קילינסקיעגא 16

מאכט בעקאנט, אז צוליב דעם הערשענדען קריזיס און ארבייטסלאזיגקייט האב איך בעשלאסען צו רעדוצירען די פרייזען ביז צום מינימום:

פאר דאמען		מאניקיור	פאר מענער	
שערען	40 גר.	50 גר.	ראזירען מיט קעל. וואשער	15 גר.
אנדולאציע	50		שערען	25
קאפ-וואשען און טרוקענען	80		קאפ-וואשען	50
			עלעקטרישער מאסאזש	50

פרייטאג, שבת און ערב יום-טובים:

פאר דאמען		פאר מענער	
שערען	50 גר.	ראזירען	20 גר.
אנדולאציע	70	שערען	30

פארבען האר און ברעמען מיט „HENNE", צו מיניטמאלסטע פרייזען.
נישט קוקנדיג אויף די בילינע פרייזע ווערט די ארבייט אויסגעפיהרט דורך ערשטקלאסיגע פאכלייטע.
קומט און איבערציינט אייך!

לעזט און שטוינט!

מיין פאפולערע
קונסט-פאטאגראפישע אנשטאלט
„פאלאניא"
שוו. יערזשעגא 11

וואס איז גוט בעקאנט אין לאדז מיט די גוטע ארבייט, האט רעדוצירט די פרייזען אויף אלע ארט פאטאגראפיעס כמעט בחנם, פון אויטאמאטישע ביז די גרעסטע בילדער זענען די פרייזען זעהר נידריג, דערצו בעקומט דער קליענט א מתנה א שפיגעל מיט זיין פאטאגראפיע צו יעדע אויפנאהמע וואס ער פאטאגראפירט זיך נאר.

בעמערקונג: אויג'ן פערלאנג פון די ג' קליענטען, גיב איך צו די אויפנאהמעס זעהר שעהנע קאסטיומען פון טעאטער, גאנצליך בחנם.

מיט אכטונג
ארטיסט. פאטאגראפ. אטעליר
„POLONIA"
לאדז, יעזשעגא 11.

צוזאהר מיט'ן טראמוואי נומ' 3. אינה. דיפל. פאטאגר. גוטערמאן.

שייטלען

בעקומט מען בײַ סערש
סקווערא 15.

ארטאפעדישער אנשטאלט

בראטעזען, גארסעטען, א ר ט א פ ע ד י ש ע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס איינלאגען בעגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארם.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
שלאסעריי-ארבייטען
מאשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

Laboratorjum Chemiczno-Bakterjologiczne

Inż. Chem. F. SZAC
ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85
Wszelkie analzy przemysłowie: wody mydła, oleiny, artykułów spożywczych itd
Ceny zniżone

לאנג-יעהריגער
געריכטס-סעקרעטאר
שרייבט און ערלעדיגט אלערליי
ביטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס
ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים
ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאר איינציגע שפייזערים (אפיעקונסטווע). שנעלער אויס-קויף פון פאטעטען און רעגיסטראציע-קארטען אויפ'ן יאהר 1933
ב. מאז פעטריקאווער 10

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און גשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5–9 אווענד. זונטאג פון 10–1 בייטאג.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד.
זונטאג פון 9–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצעפרייזען.

Dr. S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.
נעהמט אן פון 8—2 נאכמיטאג און פון 4—9 אווענד,
זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכם.

שייטלען שרינדעז

מיט פאריזער
ווי אויך פערטיגע שייטלען
צו בילינע פרייזען
ביי פרוי ב. פארזשוצקא, קאמיענגא 5
2-טער הויף, לעצטע אפיציגע 2-טער שטאק.

קירורגיש-וועכנעריין-קליניק
„SANATO"
s. z o. o.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
געבורטעז II קל. 175 זל.

לעטשניצע

זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטן
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אווענד.
וויזיט 3 זל.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט
בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעהמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען: שיפמאן, וואלינסקי, שמירגעלד, קערשנער, לוביטש, שמערלאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציקזאן, קראסאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
א וויזיט ביז 3 נאכמיטאג 3 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסמעטיק.
— — מעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זל.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פא.״ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . —60 4
זאכ'ן טעקסט—12 . . . . . —18 8
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ
(אין דער זייט 8 שפאלטען)
קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיג. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg — Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.